

acc. 2197^x

(1)

Lömkändska folkvisor

upptecknade i Stråupnäs
och Vausö socken mars-april 1929

av
Axel Ringström

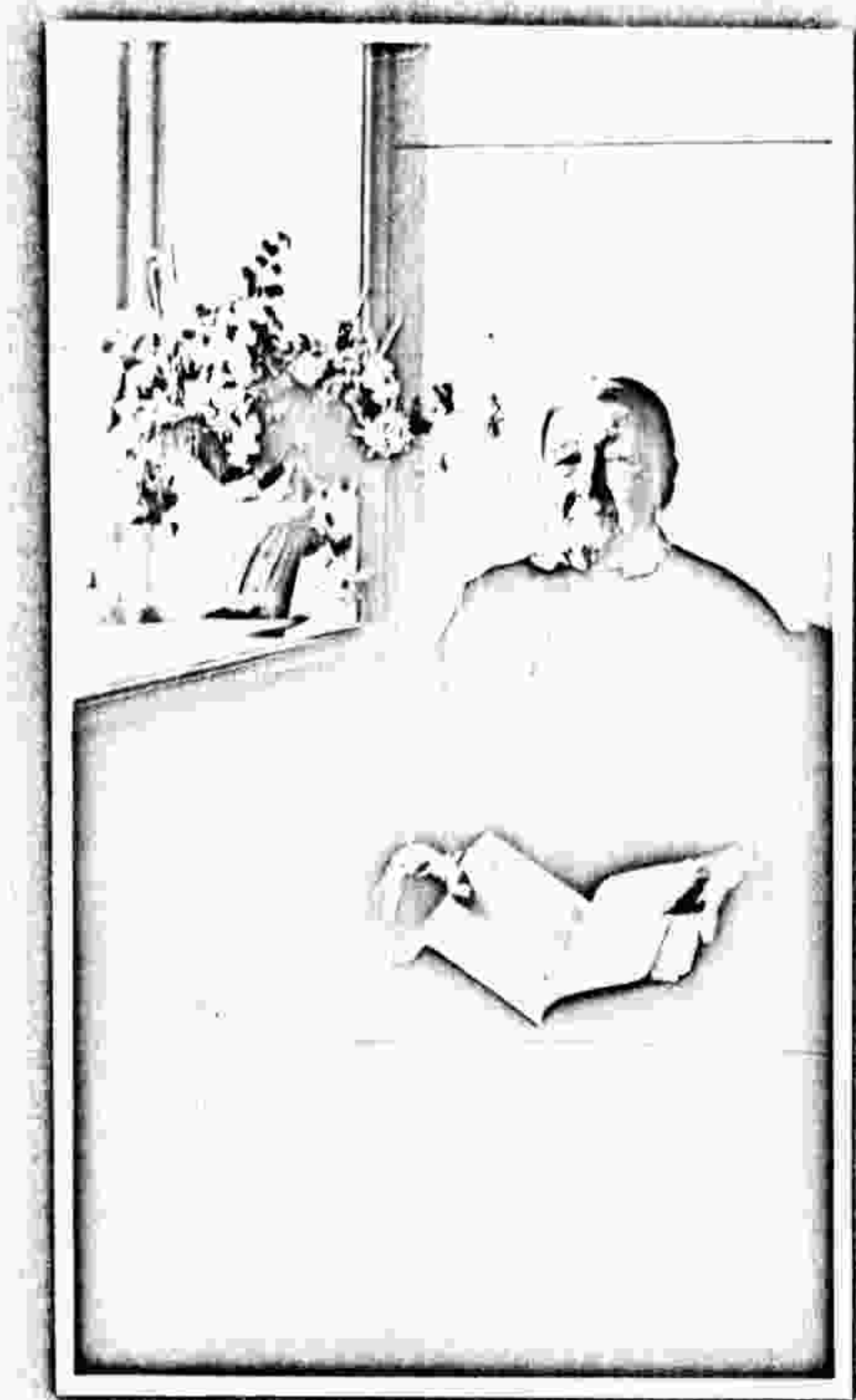

Strängnäs.

I. Visor. ~~~~~

Mors visor. ~~~~~

Efter Sofia Sjögren f. Hagberg
 i Torsunds socken 1839, numera
 på älder dennes hemmet i
 Strängnäs. Hennes man
 Karl Gustaf Sjögren var bygdespel-
 man.
 Dottern Josefine Andersson, f. 1863 i Aspö S:4
 f. d. förvaltare Karl Andersson
 åduset, Strängnäs, har meddelat
 visorna med moderns hjälp.
 En son till Josefine Andersson har
 vunnit diplom på spelmanns-
 färdiga med Karl Gustaf Sjögrens
 fiollåtar.

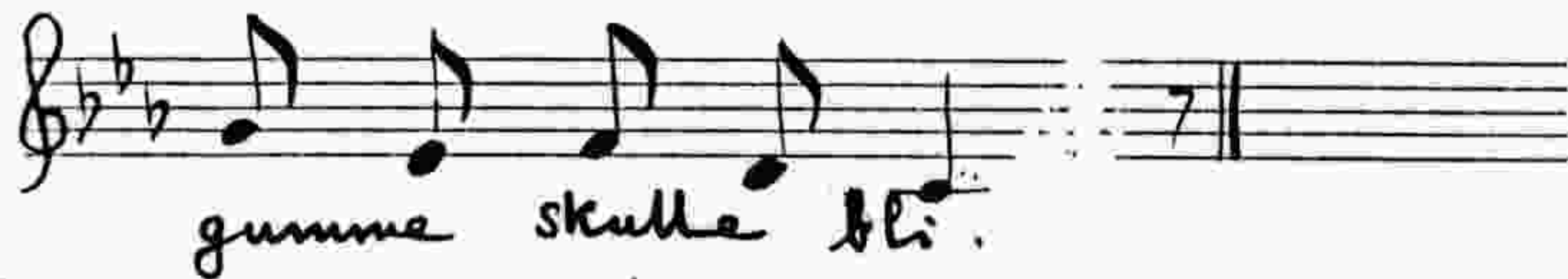
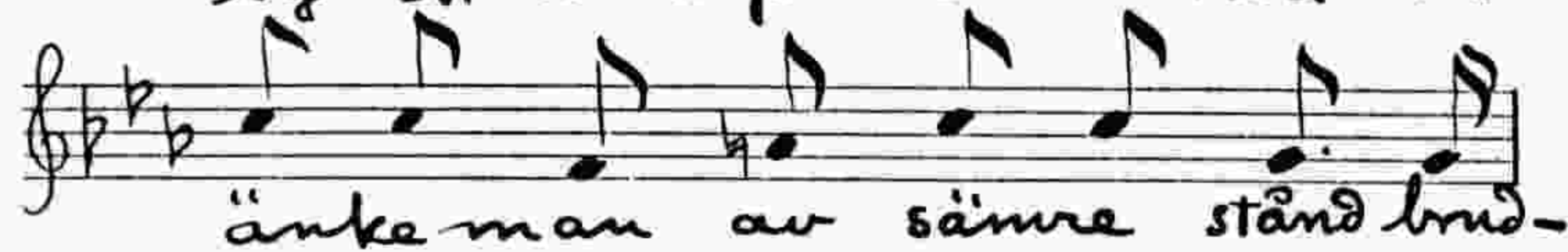
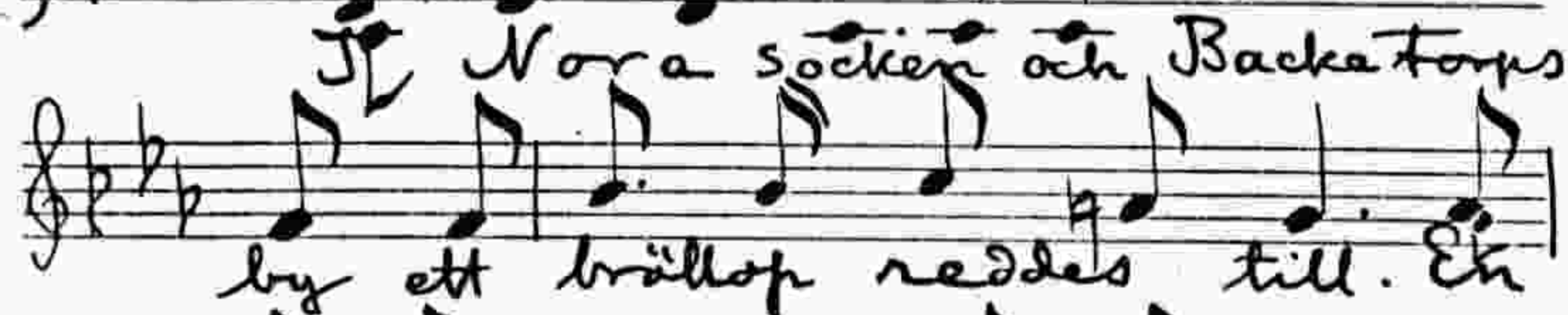
Mar.
Sofia Sjögren, f. 1839
i Torssunda socken.

Dotter
Josefine Andersson, f. 1807,
i Lilla Sockna

I Nora socken och Backetorps by. ⑦

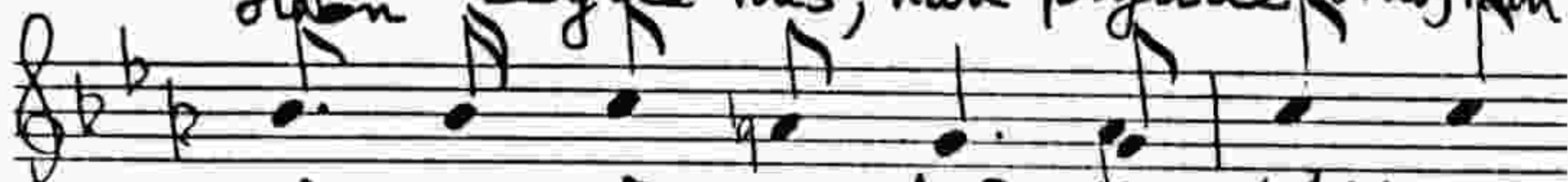
Josefina Andersson efter sin mor som
lärt den av spelmannen Sjögrens
mor Gustava Petronella v. 1.
Sjögren född 1804 f. 1839
alderns
Sträng

v. 2.

hän legde hus, han pryddde brud, han

sina vänner bad att följa

med en liten stund uppå sin

hedersdag.

I Nora socken och Backetorps by. ^o
 (efter Josepina Anderssons faders spelmann
 Karl Gustaf Sjögrens mor, Gustava Petronella
 Sjögren f. 1804. v. 1.)

I Nora socken och Backetorps ^o by
 ett bröllop reddes till.
 En änkemans av sårme stund
 brudgumme skulle bli.

v. 2.

Han legde hus, han pydde brud,
 han sina vänner bad
 att följa med en liten stund
 uppå sin hedersdag.

v. 3.

Och när de kom till sjöstrand ner,
 där stod tre vita män.

"I Föven här en liten stund,
 så kommer lastbåten!"

v. 4

Brudgummen svarar med friskt mod:
 "Det är ej farligt nu,
 ty jag hade färdats över denna ²olv
 långt vägre än det är nu."

o Frolivris: Värnamo län.
 Gustava Petronella Sjögren var därifrån.

v. 5.

Men när de kommo ut på sjön,
då fick de annat se,
då kom en väderiling stark
och slog den farkort ned.

v. 6

Nu vilas alla i en grav
till domedagens ljus,
då dombasunen börjar gå
och vi skall inför Gud.

v. 7

Om någon är, som vete vill,
vem visan diktat har,[⊗]
det är en kvinna, som var med
och dukade deras bord.

X

X

X

(18 stycken)

Flere versar till samma visa
reddelev giv Johanna Charlotta Jansson
f. 1843 i Ardala socken, nu på äldre döms-
hemmet i Åkers socken. Se uppt. från
Åker!

⊗ Kauske ursprungligen: "haver gjort"

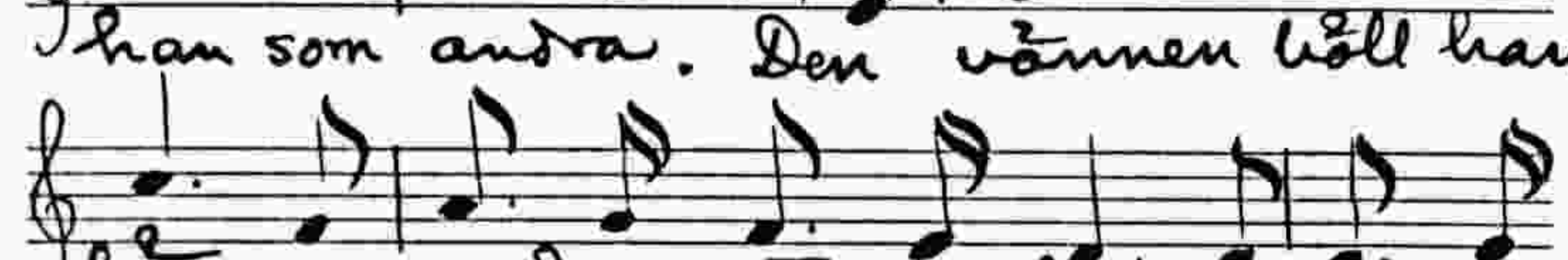
Vid mitton års ålder..
Josefina Andersson efter sin mor,
f. 1839

Vid mitton års ålder med glatt och

trofast sin han valde sig en vän
han som andra. Den vännen höll han

kar som ungdom göra plär, men att hon

älskar andra, det kan blanda.

(11)

Vid nitton års ålder ..

v. 1

Vid nitton års ålder med glatt och trofast sinn
han valde sig en vän, han som andra;
Den vännen höll han kär som ungdoms gån plår,
men att han älskar andra, det han klandrar

v. 2

Det var en lördagsafton en gång, då han for ut
med andra granngårdsgossar sig förnöja,
han frukta ingen möda, han ville över sjön,
hans båt ses över vagen lustigt plöja.

v. 3.

Men när han kom till vännen, så slapp han inte in.
Då börja han att rasa utav sinne.
Med trenne hårda hugg han bryter dören opp
om finner då en främling för sig inne.

v. 4.

Li går han ut för stugan, en yxa hittar på
och utan skammål båda två han mördar
med trenne hårda slag, så blodet strömmar av,
men ångrens känsla snart hans hjärta skördar

v. 5.

Sen börjar han att gråta och ville sin gå ut, men dörren hölls igen av andra gossar. Då vände han sig om och genom fönstret sprang och genast ner till sjön och båten lossar.

v. 6.

Sen tog han en bit krita och skrev på båtens stam: "Adjo, adjo, jag vill ej längre leva!"
Min vän hon döder är och jag har ingen kvar, och syndens dom, för den mitt hjärta bävar"

v. 7.

Sen gav han upp sitt unga liv i bäljornas djup. Med sammanknäppta händer han genfinnes. Av kärlek får man sorg och en förtidig grav. Vänner, tagen händerna till minnes.

X X X

En sorglig visa och dess
sorgliga historia

Josefina Andersson
efter sin mor

Det var år 1835. På den tiden voro bönderna, som hörde under Tynelso hengärd, skyldiga att göra dagsvaken åt herrgården. Var gård skulle hålla "dräng och hjon" åt Tynelso. På Tynås när strak intill Strängväs hade de en stor ång. Där låg folket i labor och logar, sedan de håll på med höbergringen. En kväll gav sig tolv stycken unga karlar ^{från Tynås} i en liten båt in till Strängväs för att festa. På återvägen var de så illa därut, att båten karrade. De omkom alla utom Frå. En soldat Anders Börd, som

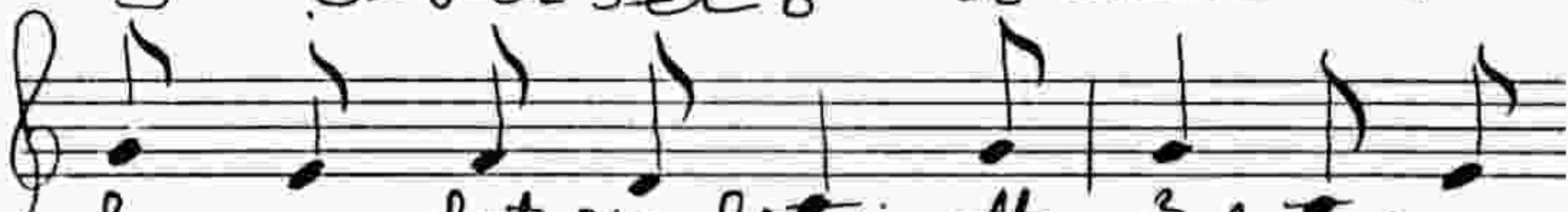
14
mor kände, han talat om för henne
att han diktade den här visan om den
händelsen. För var gång han sjöng den,
grät han. Men så sken han upp och
sa: "Jag fick femti riksdaler
för den visan jag!"
Snart blev visan all-
bekant och då ville de ha den på
tryck. Västerås och skickade ut en
karl att hämta den hos Anders Börd.
Karlen gick ner sig på isen och dronken
han med.

Visa av soldat Anders Börd 15

Josefina Andersson efter sin mor

J Över Sälö socken så

haver det sig hänt ett öde, som

aldrig hört nämnas att några unga

män, som foro från sitt hem, men döden sin

båge

Visa av Soldaten Anders Börd.

Josefina Andersson efter sin mor

I Över-Selö socken ^{v. 1} så haver det sig hänt
ett öde, som aldrig hört nämnas,
att några unga män, som foro från sitt hem,
men döden sin väge för dem spände.

Ett tusen åtta hundra och trettiofem
den tjugo fjärde uti juli månad
då vågens hårda knall och dess brusande svall
tog tid unga män ifrån jorden.

En bonde från Kiggby han miste son och dräng
Betänk, vilken sorg det månde vara.
Han ingen nu har att lita sig till,
han kommen är till åldriga dagar.

En resa från Tynäs till Strängnäs de antog,
till staden så kommo de och lyckligt,
men när de skulle hem, så möter väl dem,
ja, döden och en fast räddhåga.

Uti en liten farkost de gävo sig från land,
Tolv drängar i sällskap de voro,
Kanhända de glömde Gud Fader och Hans Son
jag, också Gud den helige Ande.

v. 6.

Om någon är, som veta vill, vem visan diklat har,
Så kan ni det så vetteligt få veta,
att jag är soldat, mitt namn är Anders Börd
från Lödernauplands regemente.

X X X
X

En sjöman promenerade.
Josefina Andersson, Strängnäs,
efter sin mor 6. 1839

En sjöman promener— a—

de u—ti en äng så grön ja, ja,

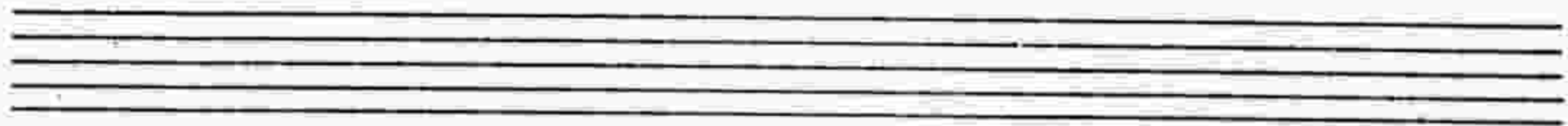
där möter han en flicka, en flicka

som var skön, Sjunghoppfaderalladerallan—

⊗ Fr Albertina Andersson: samma sång i moll.

lej, en flicka, som var skön.

En sjöman promenerade. ~~~~~

Josefina Andersson efter sin mor.

En sjöman promenerade uti en äng så grön,
 ja, ja,
 där möter han en flicka, en flicka, som var skön,

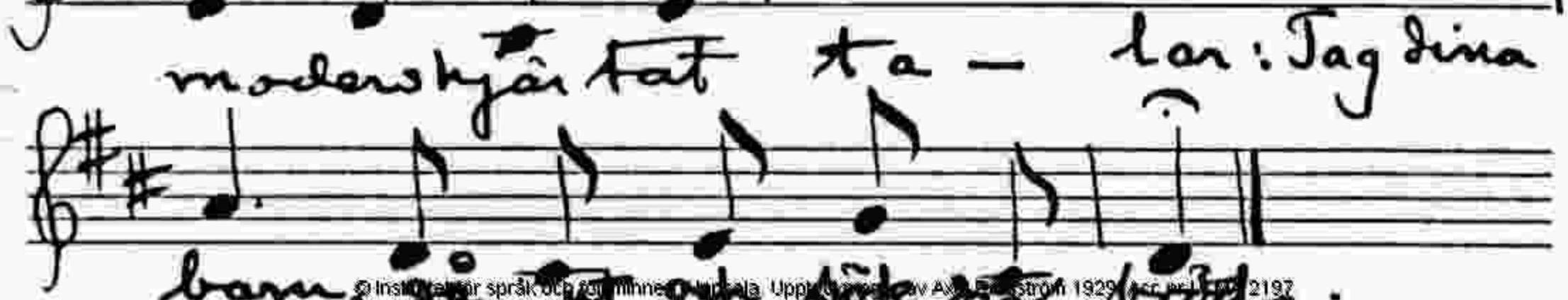
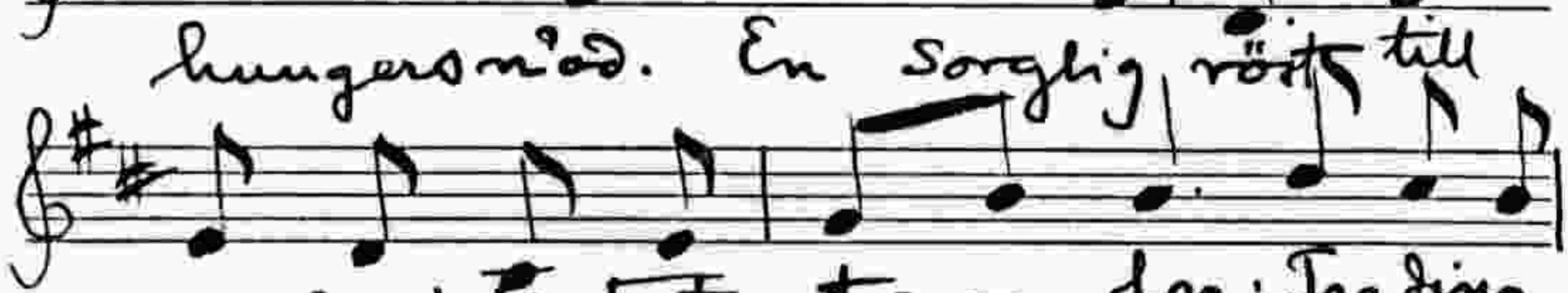
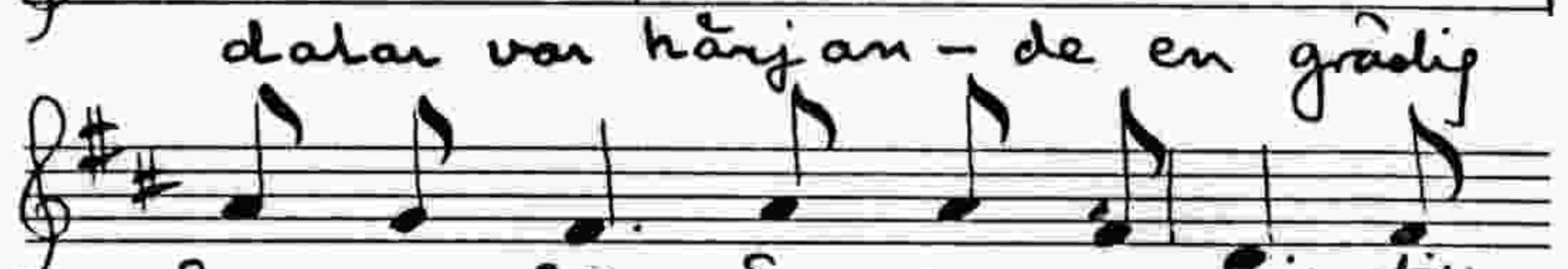
Sjung hopp fader allader allan lej',
 en flicka, som var skön. ⊗

⊗ Fler verser hos Albertina Andersson.

Uti nordens isbetäckta dalar.
Josefina Andersson efter sin mor,

f. 1839

Uti nordens isbetäckta dalar.

Josefina Andersson efter modern

f. 1839

v. 1

Uti nordens isbetäckta dalar
var härjande en gråslig hungersnöd.
En sorglig röst till moders hjärtat Falar:
"Gå dina barn, gå ut och sök dig bröd."

v. 2.

Det minsta barnet uppå ryggen hänger
uti en påse, gjord av rot och bast,
för varje steg det diuplar och det svänger,
men barnet håller sig vid halsen fast.

v. 3

En afton kom hon till en rikas bende
och bad att över natten få bli kvar,
men han var stel och iubitsk som Hin Oude:
"För figgarpack jag inte natt rum har!"

Alonzon och Emogenia.

Josefina Andersson efter sin mor

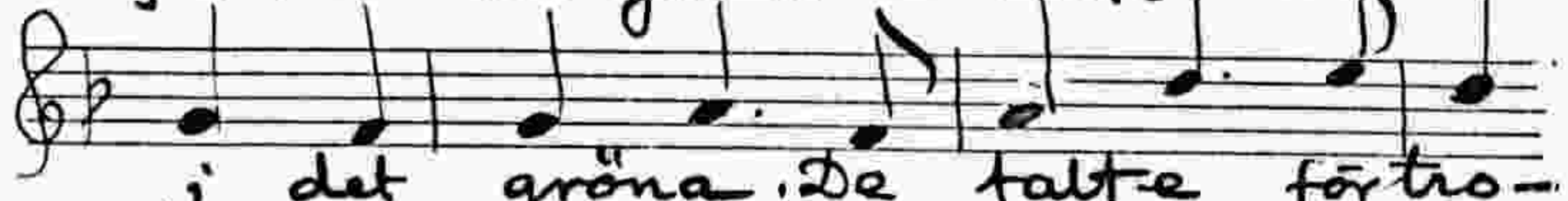
f. 1839

En krigsman så våld och en

fröken så grann de suttö tillsammans

i det gröna. De talte förtro-

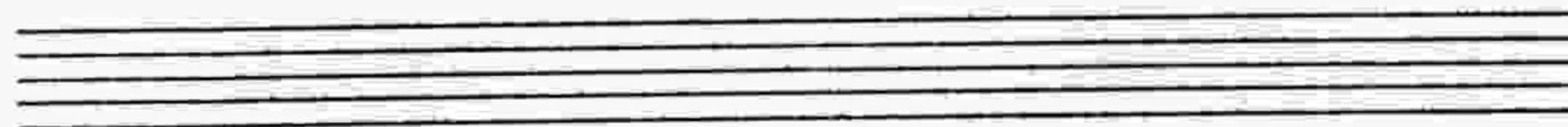

li-ga ord med varann. Alonzon den

tappe så kallades han och hon: Emo-

geni a den sköna.

" O, Fysta eusamhet "

 samt

" En herremän så stolt och bälld "

Sjunger Josefina Andersson från
samma sätt efter sin mor som

Gustaf Welander.

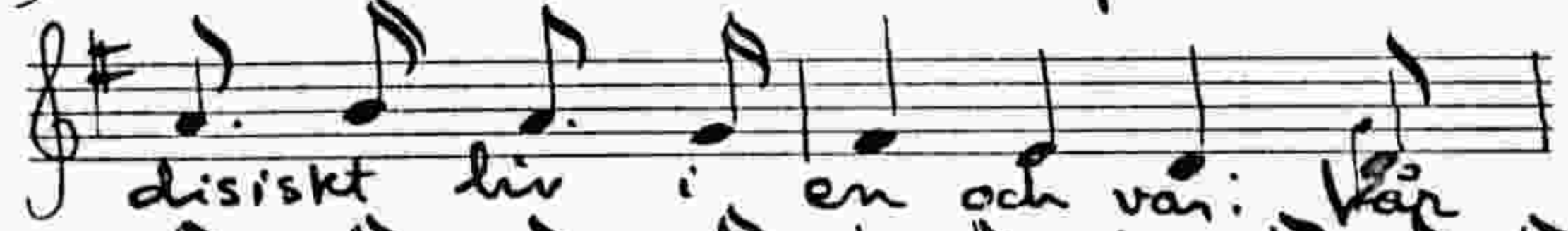
Beträffande texten se Welander. s. 77, 78

Noak

Josefina Andersson, Strånpås, f. 1863.

Vi prisa högljutt gamla testa-

mentets dar, då levde para-

disiskt liv i en och var: vår

stämnet skifade själv både lag och
rätt, men nu för tiden går det till på ett

annat sätt, gånås, trarall alla flagg-
nås, trarallalla; gånås, tra ralla-
ralla ralla!

Noak.

Josefina Andersson f. 1863

Melodien torde vara att jämföras
framför fiskare Ad. Fredr. Torrells. (som
dock är mycket lika) Texten får också
hämtas från honom.

Ung Erik och skön Karin.

Josefina Andersson

Ung Erik mötte Karin sin på

skogens ö-de stig och sa de: "Vill du

älska mig, så skall jag älska dig som

maka uti nöd och lust allt

intill livets sista punkt, fäde-
rallalla, fäde - rallalla, fäde -
rallalla.

Ung Erik och skön Karin

Josefina Andersson efter
sin mor

v. 1

Ung Erik mötte Karin sin
på skagens öde stig
och sade: "Vill du bliwa min,
så vill jag älska dig
som maka uti nöd och lust
allt intill livets sista punkt,
faderallaha, faderallaha,
faderallahaullahaullahy."

v. 2

Skön Karin rodnade och lag
och svarade: "Välau,
jag älskar dig, det vet du nog,
så ömt som älskas Kaw,
men om du skulle svika mig,
den höge guden lönar dig"

Förr skola stjärnor falla ned
som pärlor till vår jord
än jag dig nåsien överger —
Gud høre mine ord
och straffe mig till evig tid,
om jag rej trofast bli därvid

v. 4.

På talte Erik ämt och slät
skön Karin till sin barm
och från des roseläppar njöt
en kyss så lät och varm.
Ack, satta voro båda två,
till julen skulle bröllof stå

v. 5.

Ur Eriks famn sig Karin slät
och hem mot kyddan lopp.
På munnen brände kysseu het
och pulsen i galopp
väl hundra slag i hjärtat slag
för varje vingat steg hon tag

v. 6

Att Erik ej ötrogen var
det visste Karin väl
och därför alle söckendar
med livad håg och själ
hon snällt från rock till vävstol gick
att allt till julen ha i skick

v. 7

När veckan äntligen var förbi
och söndagsolen sken
hög hon så glattigt som ett bi
till Fappans åkerren
oh blommor plökade i hast
och bant en färgrik blomsterkrant

v. 8

Med denna oh sin psalmbok gick
hon sedan till Guds hus
och säkert var, att Erik fick
den innan Solens ljus
hann sjunka bakom bergen ner —
och Rauske fick han ändå mer ...

v. 9

Så flydde månader och dagar,
snart sommarn vete sin Ros
och vintern Rom och Karin var
ej mer den enda ros,
som blommate i Luudeus snår,
så yppig som i blomlike vår ..

v. 10.

En söndag satt hon hemma själv
i tjuna drömmar såll
och speglade sig i den älv,
som rann förbi dess tjäll.
Hon satt där än, när modern Rom
helt röd från Herraus helgedom ..

v. 11

"Min dotter", sade modern ömt,
"jag sörger till dig vår.
Illug Erik haver dig förglömt,
han har en annan kär.
Det lystes första gång i dag.
Att det är sant, försäkrar jag .."

Med tårad blick och bleknad kind
steg Karin hastigt opp
och lätt som skogens unga hind
hon tog ett rysligt hopp
djupet ner i "älvens kalla vör,
där hon likt vattensiljan låg...

v. 13.

Om trene veckor Erik for
till kyrkan med sin brud
och inför altarnuden svor
vid alla världars Gud
att henne ute lurt och våd
med trohet ähka till sin död...

v. 14

Ur tämplet bröllopskaraw steg
med fröjdefull musik
allt efter ortens bruk och sed
men måtte där ett lik,
Vid kyrkogårdens ^{gröna} ~~stilla~~ port
det bars till gravens stilla ort...

"Vem är den döda, som vi bär?"
 mig Erik sporde nu.

"Du säkert henne minnas här,
 skön Karin är det ju,
 som döden i förtrivlan fann;
 så svarade en gammal man..."

v. 16.

Blek såsom döden till att se
 och märk som stjärnlös natt
 med hemska ögon stinaude
 höv Erik upp ett skratt
 så vilt som ulvens hessa skrån,
 och lopp från bröllopskaran här...

v. 17

Nu är han båd dag och natt
 i vanvett byggden kring
 med dystert vridna auledrag-
 ej ro på jordens ring
 han har i sina levnadsdar,
 ty falsket han kärlek svurit har...

Men ömt i jordens hända sköt
Skön Karin njuter ro
och sover där en sömn så söt
i gravens lugna bo,
och dit går månen ömsigt mö
ett tårar falla, blommor strö...

+ + +

Albertina Andersson.
Född 1857 i Sjöbo. 1910 i Sjöbo.

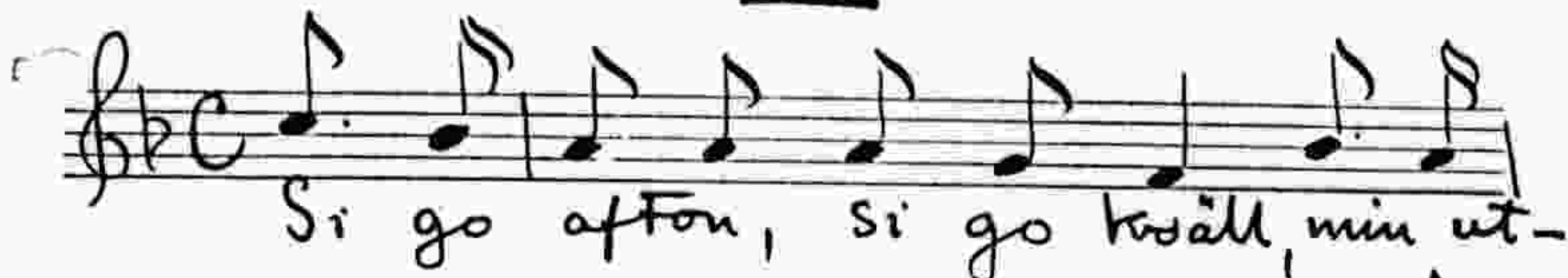
Albertina Anderssons visor.

Albertina Andersson, älderdoms-
hemmet, Strängnas, 75 år. Följan-
de visor har hon lärt i barndomen
(vid omkring tio års ålder) på
Säby hängård, ^{Aspo socken} (ägare baron Wrangel),
där hon var föstdotter hos träd-
gårdsmästaren.

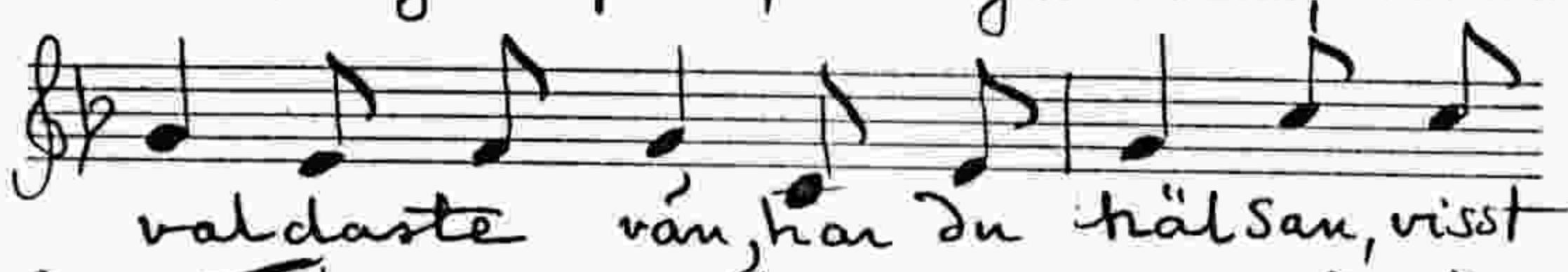
⊗ F. 1854

Si go afton, si go kväll! (36)

v. 1

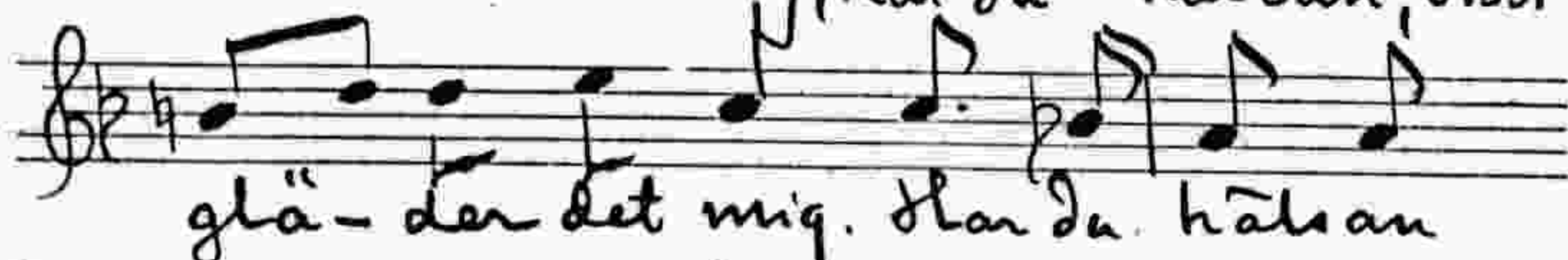
Si go afton, si go kväll min ut-

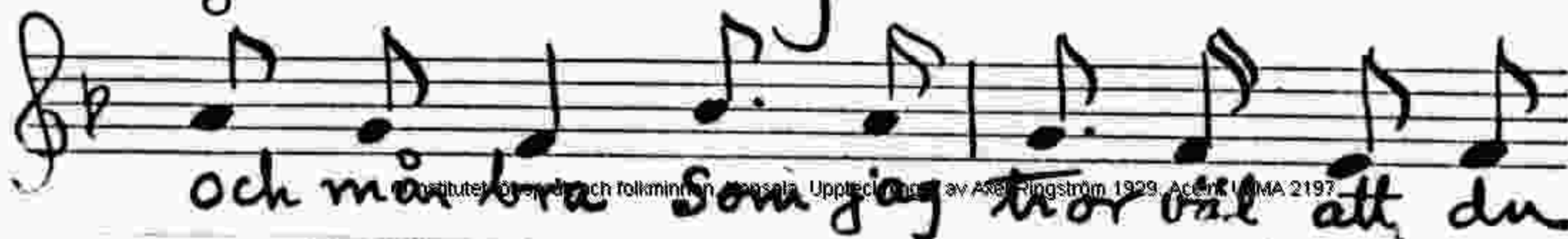
valdaste vän, har du hälsan, visst

ro- är det mig, har du hälsan, visst

glä- der det mig. Har du hälsan

och mån bra Som jag tror väl att du

han, han du hälsan, vint glä-der det
mig.

The image shows a handwritten musical score on a single staff. The notation is in a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of several notes, some with stems pointing up and some down. The lyrics are written in a cursive hand below the notes. The first line of lyrics is "han, han du hälsan, vint glä-der det" and the second line is "mig." There are three empty musical staves below the first one.

v. 2.

37

Här du silver här du gull, här du

kistorna, full, här du pengar, visst

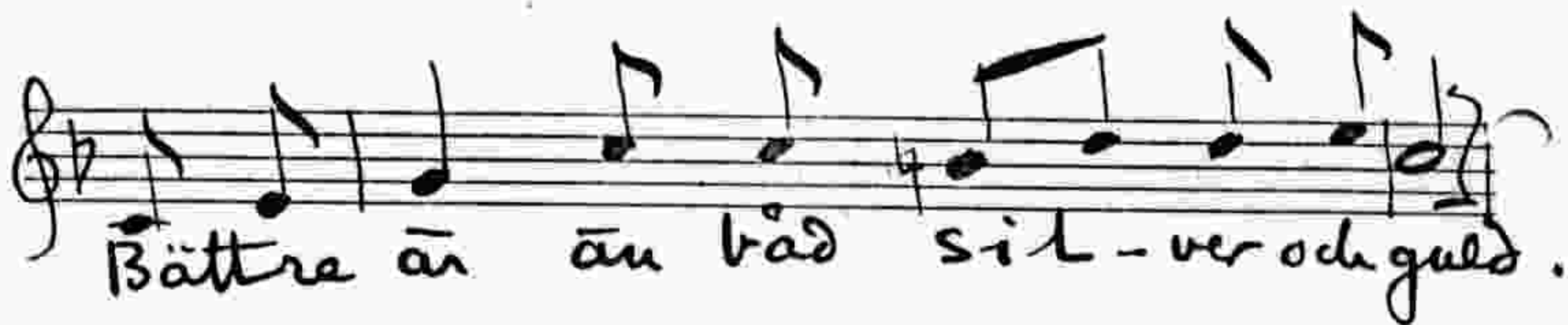
ro — ar det mig, här du pengar, visst

glä — der det mig. Ett förnöjsamt

Sinn det är rike — domen min

Bättre än än vad sil-ver och guld.

v. 3

Första måne och sol falla

neder på vår jord, förrän jag går

ifrån minna ord, förrän jag går

ifrån minna ord, första sjöar och

land blivt todrad) som en sand

⊗ Noterna inom () sjöngas icke av Albertus Andarsson.

förrän jag tager mig någon ann.

The image shows a single staff of handwritten musical notation in treble clef. The melody consists of several notes: a quarter note on G4, a quarter note on A4, a quarter note on B4, a quarter note on C5, a quarter note on B4, a quarter note on A4, a quarter note on G4, a quarter note on F4, a quarter note on E4, a quarter note on D4, and a quarter note on C4. The lyrics 'förrän jag tager mig någon ann.' are written below the staff, aligned with the notes. The first measure contains 'förrän jag', the second 'tager', and the third 'mig någon ann.'. The notation is simple and appears to be a folk song transcription.

Si go afton, si go kväll! (39)

v. 1

Si go afton, si go kväll, min utvaldaste vän,
har du hälsan, visst roar det mig,
har du hälsan, visst gläder det mig.
Har du hälsan och må bra
Se u jip tror att du har,
har du hälsan, visst gläder det mig!

v. 2

Har du silver, har du gull,
har du kistorua full,
har du pengar, visst roar det mig,
har du pengar, visst gläder det mig.
Ett förnöjsamt sinn
det är rikedomen min,
L'itro är är både silver och gull.

v. 3.

För ska måne och sol
falla neder på vår jord
förrän jip går från mina ord,
förrän jip går från mina ord!
För ska sjöar och land
bliva lösa som en sand
förrän jip fager mig någon annu.

(Upt. i mas (2 2 2))

En sjöman promenerade

40

v. 1.

En sjöman promene - ra -

de u - ti en äng så grön, ja, ja!

Där mötte han en jungfru så

fager och så skön, tjo hei, sjuu

hopp talar ratta talle, så fager och så skön

v 2.

Vill du med mig trolova dig i denna

gröna äng, ja, ja, så ska vi bryta fikon -

löv och bädda oss en sång, Tjo hej, Sjung

hoppfallet allellallala, och bädda oss en sång.

v. 1

in sjöman promenerade uti en ång så grön,

ja, ja!

Där mötte han en jungfru så fager och så skön,
ljohesjungkoppfaller allihanda, så fager och så skön.

v. 2

Vill du med mig trolova dig i denna gröna ång,

Så ska vi bryta fikentör och bädda oss en säng,
och bädda oss en säng?

v. 3.

Ack, nej min hjärtans käraste, jag är för ung därtill,

ja, ja!

att sätta tro till gossar, de bara narvas ill,
de bara narvas ill.

v. 4.

Men strax blev sängen bäddad och blommor ströddari,

å suvo de tillsammans, som äkte skulle bli,
som äkte skulle bli.

På morgon, när de vaknade, då blåste foglig vind,
 - - - !
 - - - - - , men då var blomman borta från sköna jungfrus kind,
 - - - - - , från sköna jungfrus kind.

v. 6.

(...) och lade ut från Land,
 o' ensam i sin svarta stad jungfrun kvar på strand.

(Uppf. i mars 1929.

Sjunges av Albertina Andersson, äldre-
 hemmet, Strängnäs. Albertina nu 79 år.
 Albertina berättade sig visan vid omt. 10
 års ålder, då hon var fosterbarn hos
 trädgårdsmästaren på Säby herrgård,
 Aspö, baron Wrangel)

O, tysta ensamhet.

(Olof v. Dahlin)

43

O tysta ensamhet; var skall jag
nåjen finna? Bländ sorg, som ingen
vet skall mina dar förriuna. En
börda tung som sten mig trycker var jag
går. Bländ tusen finnskrift en, som kärlek

The image shows a handwritten musical score on a single page. The title is 'O, tysta ensamhet.' followed by '(Olof v. Dahlin)' and a circled number '43'. The music is written on five staves, each with a treble clef and a common time signature (C). The lyrics are written in Swedish and are placed between the staves. The handwriting is in cursive and appears to be a personal manuscript.

Handwritten musical notation on a single staff. The notation includes a treble clef, a quarter note, a dotted quarter note, an eighth note, and a quarter note, followed by a double bar line. The lyrics 'rätt förstår' are written below the staff.

rätt förstår

O, tysta ensamhet,
 var skall jag nöjen finna?
 Bland sorg, som ingen vet
 skall mina dar förrinna.
 En börda, tung som sten
 mig möter[⊗] var jag går.
 Bland tusen finnas knappt en,
 som kärlek rätt förstår.

Emellan dig och mig,
 där fändes upp en låga,
 där fändes upp en eld,
 som varit en daglig plåga.
 Hur jag skall dämpa den
 vet jag alls ingen råd.
 Jag suckar till min grav,
 om jag dig ej kan få.

⊗ Ev. "trycker",

Det stod ett litet lamman
 uppå en brauter klippra,
 då kom en falsker räv (ulv),
 när lammet ville dricka,
 och se, det tragus lamman
 i ulven blev bedra't.
 Alltså är gossars lag
 att narra flickor smart.

v. 4.

Här jag dig aldrig sett,
 visst har jag lycklig varit,
 men dina ögon blå
 de hava mig bedragit.
 Och från min födslostund
 allt intill denna tid
 har jag ej annat tänkt
 än du skull' bli min vän.

(Uppt. i mars 1929. Albertina Andersson,
 älderderushemmet, Strängnäs, 79 år.)

Visan hörd för 60-65 år sedan på Saby hem-
 gård, Aspö, baron Wrangel)

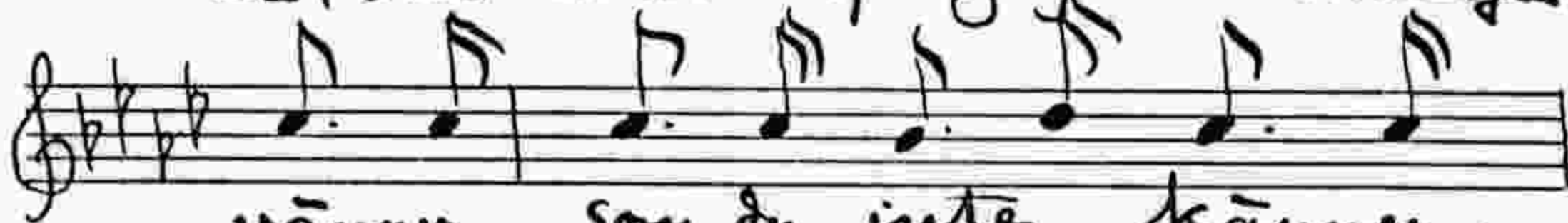
En gång, när du mister mej.

En gång, när du mister mej, vem får du

då, som roar dej? Jag har många

vänner, som du inte känner.

Nog får jag den, som roar mej!

Det var en vacker jannaridag.

Det var en vacker jann - ar - i

dag - Jag var tro - löv - ad med min

lilla vän. Jag aldrig haft så roligt

någon gång. Jag dans - de - ja

hela natten lång

Det var en vacker jannaridag

v. 1

Det var en vacker jannaridag
 då jag tyflovad med min lilla vän ☉,
 jag aldrig haft så roligt någon gång.
 Jag dansade, ja, hela natten lång.

v. 2

Och flickan grät oh bad mig stanna kvar,
 men allt för svap för henne (då jag ^{och} var).
 Jag skulle ut på stora ocean
 Herallanla, ter allanlallanla ☉☉

v. 3

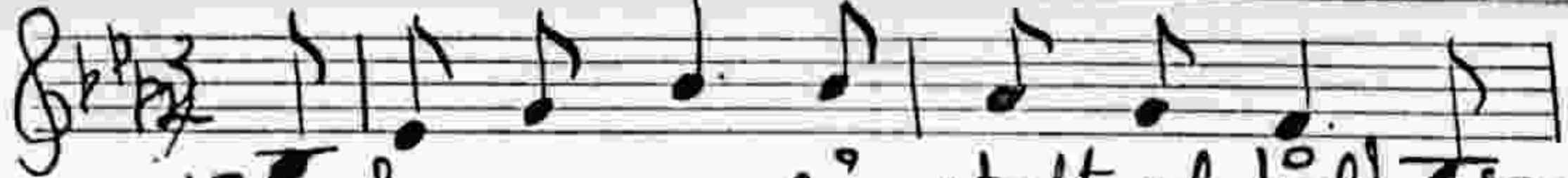
Jag fick ett brev med svart försegling på
 boken Kan ni tänka er, hurdan jag blev!
 ja, uti detta brevet stod så här:
 Min vän är död oh jag har ingen kär!

☉ Albertina sjunger uventlig text. Har möjligen varit:
 ja var ... (etc)
 ☉ Tutet omkväde. Albertina har bara gjort
 versraden

En herremann så stolt och våld

49

En herremann så stolt och våld, som
ägde tunnor guld och flere herremann
i sitt våld fick se en flicka huld bland
parkens stammar ensam gå och
ta - ja - de till herrens nå.

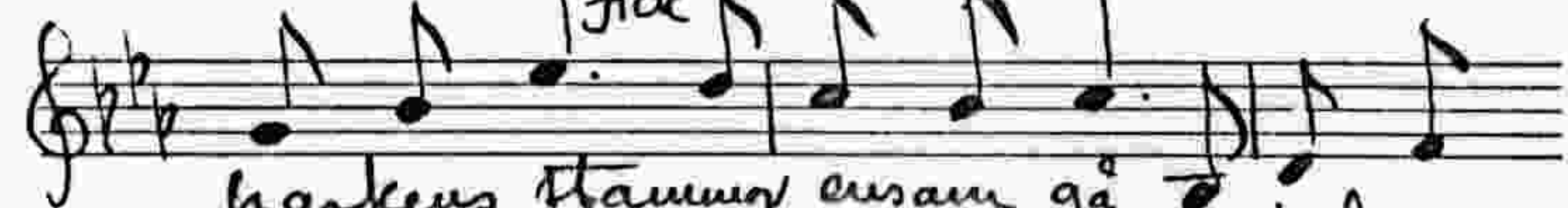
En herremann så stolt och våld, som

ägde tunnarguld och flere hemman

i sitt vald fick se en flicka huld bland

parkens stammar ensam gå och tala -

de till henne så :

En herremann så stolt och våld

v. 1

En herremann så stolt och våld,⁽⁵⁰⁾
som ägde tunnor guld
och flere hermmän; sitt våld
fick se en flicka huld
bland parkens stammar ensam gå
och talade till henne så:

v. 2.

Mitt vackra barn, vad heter du,
o, säg, ditt lyva namn.
O, sätt dig vid min sida nu
i skogens blomsterfann.
Vi vilja snakkas vid en stund
förtroligt här i ensig lund

v. 3

Ack, nej, jip får ej dröja här,
ty dagens sol snart nedergår,
och jip skall plocka bär

i korgen, som jip fått av mor
som väntande i hyddan bor

Ack, Elin, ingen flicka söt
och skön som du jag vet,
kom vila i mitt öppna sköt

Giv mig en enda liten kyss.
Var inte rädd, att någon lys.

v. 5.

Ack, nej, jag lovat har vid Gud
att ej en enda kyss ge bort,
förrän den dag jag skall stå brud,
och det blir innan kort,
och då skall Gustav hava den,
från barndomen han var min vän

v. 6.

Ack, Elin, Gustav fattig är,
ett forp jag honom skänket

det forpet tager jag igen,
bliv sedan säll ibland din vän.

Albertina Andersson, född ^{Uppst. mars 1729} älderdanshermnet, Strängnäs,
79 år. Visan hörd ju 60-65 år sedan på Säby
högård hos baron Wrangel, där Albertina var
forfaterdatter hos trädgårdsmästaren)

Jag ä så lessen

("En polske i gamla världen")
Albatus.

The image shows a handwritten musical score on a single page. The score is written on six staves. The first staff is a bass clef staff with a 3/4 time signature. The second staff is a treble clef staff. The lyrics are written in Swedish and are placed between the staves. The music consists of eighth and quarter notes, with some rests. The lyrics are: "Jag ä så lessen, jag får inte bränvin, jag tra jag springer i från allti hop! Och om jag hade en enda droppe, så sku jag roa er allti hop". The score ends with a double bar line on the sixth staff.

Jag ä så lessen, jag får inte
bränvin, jag tra jag springer i från
allti hop! Och om jag hade en
enda droppe, så sku jag roa er
allti hop

Och skomakarn och skola'da

(från Sömland, Albertus Andersson)

Och skomakarn och skola'da och läste-
knippa och pinnasylu och såle -
håndsker och tumma-ringen och klaffs
blickan i måneskin :

Jag ä så lessen,
 jag får inte brännvin,
 jag tror jag springer ifrån alltihop,
 och om jag hade en enda droppe,
 så sku jag roa er alltihop.

(Uppt. i mars 1729. Albertina Andersson,
 75 år, som lärde sig sine visor på Aspön
 (Läby herrgård, baron Wrangel) vid
 10 - 15 år)

Till ovannt. sång hade Albertina även
 följ. ord (orden finnas även i en näikesvisa
 med nästan samma melodi):

" Och skomakaren
 och skolådan
 och lästeknippan ("gyckelknippa" ⊕)
 och pinnasylten
 och sålhanddoken
 och tummaringen
 och klappa flickan i måneskin."

⊕ vad Albertina menade
 med det vilka hon inte
 tala om.

Rocken surrar och lampan brinner ~

Rocken surrar och lampan brinner,
 Liksom röken den smår ^{pervinter} i mörker,
 vinter kvällen den är ej lång
 under munter
 Sång. Hej sjung hopp fallet alla alla,
 hej, sjung hopp fallet alla hej.

Rocken surrar och lampan brinner.

v. 1.

Rocken surrar och lampan brinner,
vinterkräkten är ej lång.

Liksom rökken den snart försvinner
under munter lek och sång.

Hej, sjung hoppfätterallanalla,
nej, sjung hoppfätterallanlej!

v. 2

Veckans dagar ä ej långa,
söndag få vi snart igen,
då få vi i kyrkan gånga,
råka där vår lilla vän.

Hej, sjung hopp ... etc.

v. 3

Ack, vad roligt det skall bli!
När som gudstjänsten är slut,
skola han och jag förtroligt
skämta leka och kyssas med.

Hej, sjung hopp ... etc.

I v. 3 synes en omkastning av ord ha ägt rum.
Kvällen kan hella ha lydt:
"Ack vad det skall bli roligt!
När vår gudstjänst slutad är,
skola han och jag förtroligt
skämta, leka och kyssas med."

Jag som bonde dräng...

mf.

Jag som bonde dräng valde mig en vän

den jag på hjärtat lagt. Nu har hon

svikit mig, nu har hon giftat sig,

mej har hon bortglömt.

V. 2 o. v. 3.

v. 2.

Men res, res du min vän, ingen hindrar dig, lycka jag

önskar dig! Pengar har jag väl, flickor får jag väl kan händer

sjä för en. Men fröjt det är ändå se sin käraste med en

annan stå fram. Men jag vill hoppas att hon svarar

äppel bj, det ock innan kort.

Jag som bondebräng.

v. 1.

Jag som bondebräng
valde mig en vän,
en jaf vå hjärtat lagt.
Nu har hon svikit mig,
nu har hon giftat sig,
mig har hon bortglömt.

v. 2.

Men res, res du min vän,
ingen hindrar dig,
lycka jaf önskar dig!
Pengar har jag väl,
flickor får jag väl,
kanhända sju för en.

v. 3.

Men tungt det är ändå
se sin käresta
med en annan stå brud.
Men jaf ill hoppas, att
hon snart åyrar sig,
det ock imman kort.

Gustaf Welander.

Född 1877 på Askare i Vansö, ^(Söcken) som
han ännu brukar. Han har lärt föl-
jande visor av gårdens folk som barn

Gustaf Melander
vid sin gård
i Västervik

Nu vill jag resa bort.

Gustaf Welander

Nu vill jag re-sa bort till ett främmande
land. Nu får jag avsked tåg och och
räcka dig min hand. Adjo nu alla
vänner, som hållit mig så kär Nu får jag
bjuda er den det ännu inte ställda.

Nu vill jag resa bort. ~~~~~

v. 1
 Nu vill jag resa bort
 till ett främlands land,
 nu får jag avsked taga
 och räcka dig min hand.
 Adjo² nu, alla vänner,
 som hållit mig så kär,
 nu får jag bjuda eder
 det ömaste farväl.

v. 2.
 Jag haft en mildan fader,
 som varit mitt förvar.
 Han är nu redan död
 och ligger i sin grav.
 Nu får jag stå vid gravens
 och fälla sorgens tår
 och ensam får jag vandra
 som ett förvillat får.

v. 3.

Jag var en fattig yugling
 omkring en tjugo år,
 som gav sig ut att vandra
 uti en värld så svår,
 där ingen räcker handen
 och säger: Kom till mig!
 Och ensam får jag vandra
 den sorgbestrodda stig!

v. 4.

Jag hade också en flicka
 uti min ungdomstid.
 Den flickan var ej trogen,
 hon har bedragit mig.
 Hon har för mig bortvänt
 all glädje och all tröst,
 jag önskar att jag vore
 i graven undagömd.

v. 5.

(63)

Den flickan var en blomma
uti sin bästa vår.
Hon blommade så härligt
för mina ögon blå.
Men i sin bästa färg
så föll den blomman av
och jag fick aldrig skåda
en sådan flicka rar.

v. 6.

Vi knöts kärleksbanden
så hårt emellan oss
och lovade varandra
att aldrig skiljas åt,
men just som det blev knutet
upplöstes det igen
och jag blev helt förskjutet
utav min lilla vän.

v. 7.

(64)

Jag liknas vid en fågel
på denna vida jord,
som inte har en enda
att tala vid ett ord.
Men om jag hade vingar
som lille duvan har,
så skulle jag mig svunga
långt fjärran härifrån.

v. 8.

Jag är så full av oro
likt böljan i en damm,
som drives utav vinden
långt till ett främmand' land.
Där finnes ingen vila
i detta vida hav.
Här får jag sorgen strida
till dess jag läggs i grav?

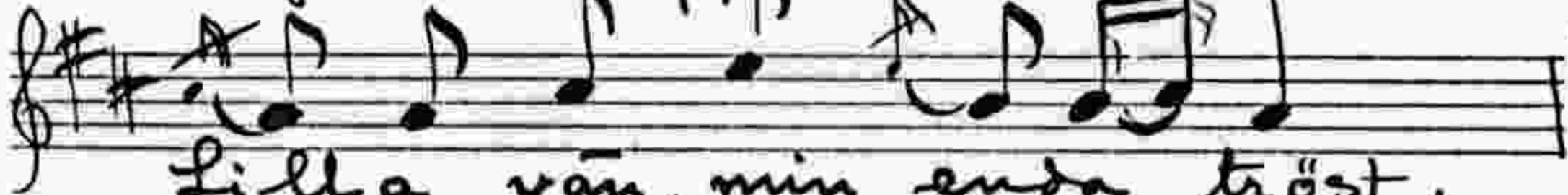
Welaaver Hög: där inte finnes vila

Hjärtat klappar i mitt bröst.

Gustaf Welander

Hjärtat klappar i mitt bröst.

Lilla vän, min enda tröst,

är du från mitt hjärta viken,

vill jag ensam dö"

Hjärtat klappar i mitt bröst

v. 1

Hjärtat klappar i mitt bröst,
lilla vän, min enda tröst,
Är du från mitt hjärta sviken,
vill jag ensam dö

v. 2.

Aldrig vill jag glömma dig,
fast du svikit haver mig,
ly ditt namn är redan skrivet
i mitt hjärta in.

v. 3.

Vägen mellan dig och mig
var mig så behagelig
varje gång jag den besökte
Som en rosenstig.

v. 4

Tiden mellan varje gång
var mig alltid trygg och låg.
Tungen kunde hjärtat hindra
falskhet eller tvång.

v. 5

Om det himlens avsikt var
oss förena till ett par,
föfångt söker man att skilja
den Gud parat har.

v. 6

Kärleken, som varit ren
bli en börda, tung som sten,
när den länvas som en duva
ensam och allen.

v. 7

Lyckligt skall vårt liv förgå,
blommor skola väka på
vägen, den vi vandra skola,
tills vi bliva gra.

v. 8

Flästa ej uti ditt val,
tro ej falska tungors tal.
Kärleken är blind som döden.

Dygden väg ~~är~~ ~~smal~~

Fånge på Felbergsborg.

Gustaf Welander.

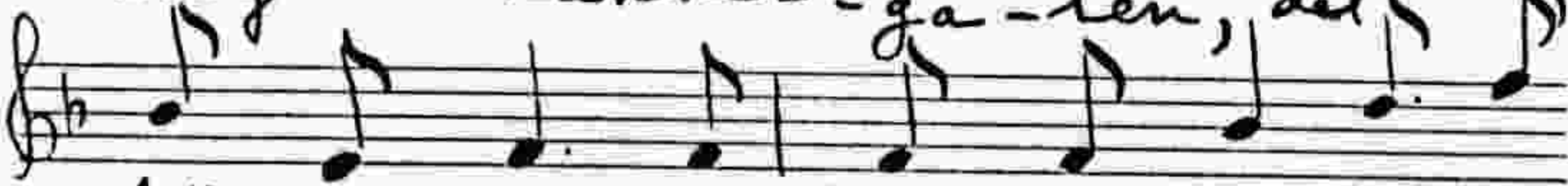
Det viskar i den stilla

dalen. Vem viskar där? Det är ett

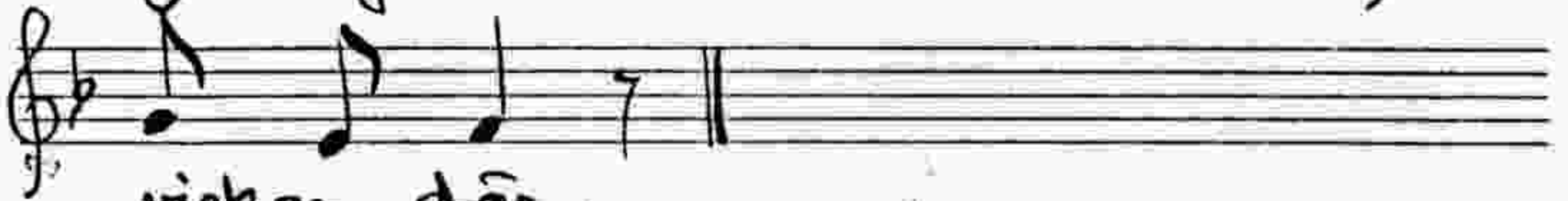
slag av näkter-gä-len, det

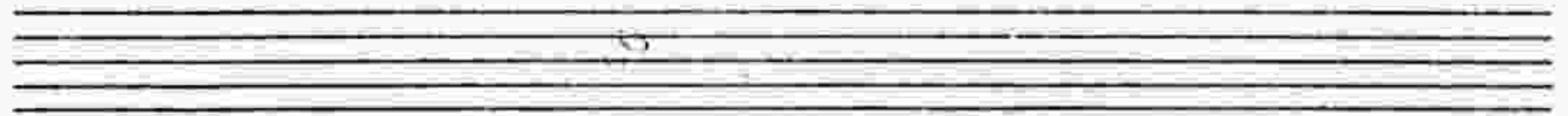
bäckens är. Nej, bäcken stannat, tyst

fä - geln är. Det är väl annat, som

viskar där.

Fången på Felbernborg
och Visburnö.

v. 1.

Det viskar i den stilla dalen.

Äm viskar där? —

Det är ett slag av näktergalen.

Det bäcken är!

Nej, bäcken stannat,

tyst fågeln är,

det är väl ansatt,

som viskar där.

v. 2.

En jungfru satt med en kraus i håret
vid Visburnbäck.

Hon var så skön som en ros om våren,
så frisk och tåck.

Hon viskar trögen:

Min matt var låp.

Så hemsk är skogen,

kom hem en gång!

Det suckar i den stilla dalen,
Vem suckar där? —
Det är väl duvaus suck i dalen.
Det floden är. —
Nej, duvan lilla
ej suckar så,
och Rhen är stilla,
Vem suckar då? ?

En yngling inom fångselinuren
i märket satt.

Han suckade. Omkring naturen
göd sucken matt.

"Jag kommer, Klara,
men när, vet Gud."

Låt kajen svara —
han är min brud.

v. 5

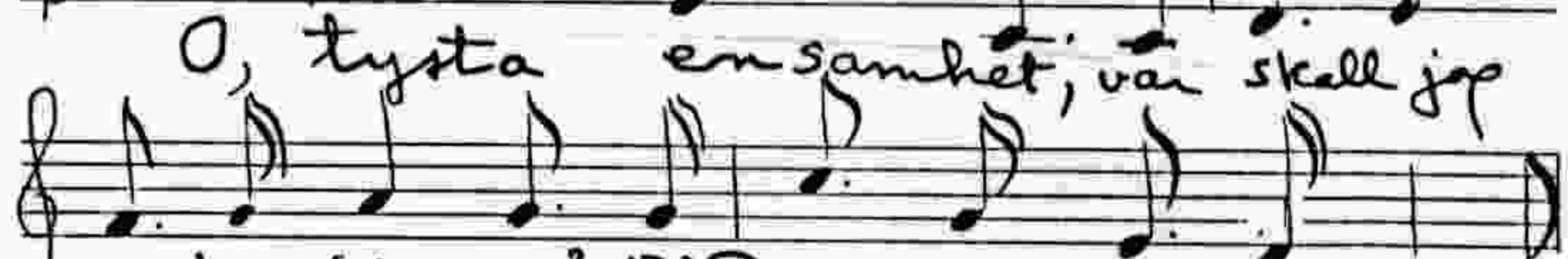
Den fångna ynglingen dog i bojan
 på Felberuborg
 och visburmän i dunkla kajan
 hon dog av sorg.
 När svanen landar
 på blomligt skär,
 de trognas andar,
 de mötas här.

v. 6.

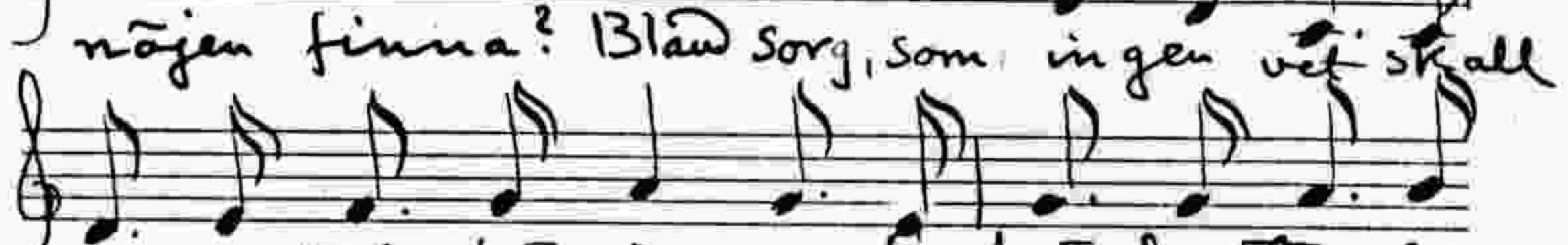
Då solens första strålar glimma
 på klippans strand
 och tysta silverfiskar stimma
 på stenig strand,
 en var som fiskaren ~~håra~~ kaur
 håra kan,
 att när hon viskar,
 då suckar han.

O, tysta ensamhet.

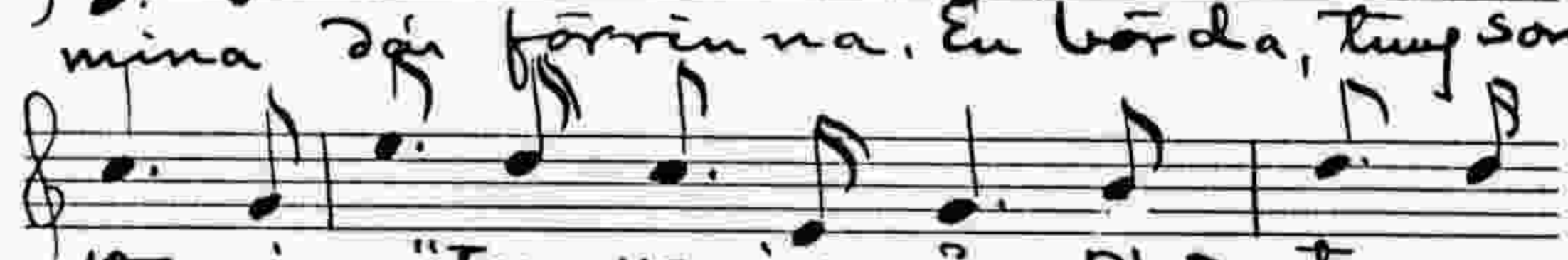
Gustaf Welander

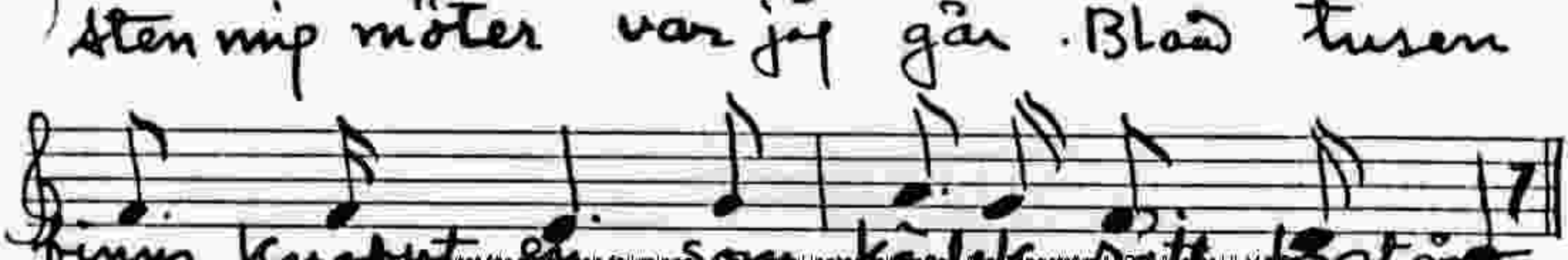
O, tysta ensamhet, var skall jag

nåjen finna? Blad sorg, som ingen vet skall

mina dagar förrinna. En börda, tung som

sten mig möter var jag går. Blad tusen

finns knappt en som kärlek rätt förstår

O, tysta ensamhet!

v. 1.

O, tysta ensamhet,
var skall jag någon finna?
Bland sorg, som ingen vet
skall mine dar förrinna.
En böda tung som sten
mig möter^{oo} var jag går.
Bland tusen finnas knäppt en,
som kärlek rätt förstår

v. 2.

Ett rent och redbart sinn
lilla vän, om du är trogen,
du finna skall hos mig,
fast inte jag är mogen,
men inom några år,
si då är jag tillheds,
kom då och giv mig tro,
ty då är jag tillheds.

fr Albertina Anderssons visor. Mel. nästan
utan ingressen

både Albertina Andersson och Gustaf Welanders Sjunde "möter"
© Institutet för språk och folkminnen. Upprättade utgåvor av Axel Ringström 1929. Acc.nr ULMA 2167.

Men kankända tycker du,
att jag är alltför ringa.
Du har en annan kär,
Som in ditt hjärta svingar.
Ja, rikedom och guld
det lätt försvinna kan,
men kärleken står fast,
och den aldrig slodda skall

Men giver du mig tro,
si då är jag förnöjder
att jordiskt äga dig,
annars har jag inga fröjder,
men Gud, som evig är,
han hjälper mig förvisst,
han hjälper mig förvisst,
han hjälper mig till sist.

Jag såg ett litet lamme
uppi en brante klippe.
Den falska räven sprang,
när lammet ville dricka.
Ja, stackars litet lamme,
som nu så narat blev.
Ja, så är gossars lag
att narra flickorna.

v. 6.

Emellan dig och mig låga,
där fändes upp en låga,
där fändes upp en eld,
som är en daglig plåga.
Ja, vem skall dämpa den
jag vet alls ingen råd
Jag sörjer till min död,
om jag dig ej kan få.
X X X

En herremann så stolt och bald.

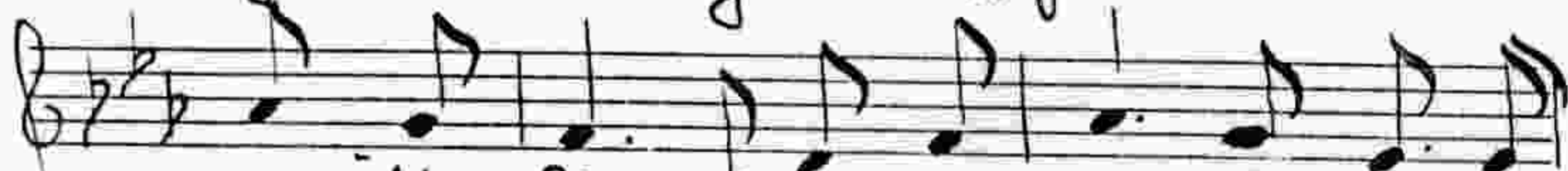
Gustaf Welander

En herremann så stolt och bald, som

ägde tusna guld och flere hermann

i sitt vild fick se en flicka hud bland

parkens stamma ensam gå och

talade till hermann så

En herremann så stolt och våld^o

v. 1

En herremann, så stolt och våld,
 som ägde turvor guld,
 och flere herremann i sitt våld
 fick se en flicka huld
 bland parkens stammar ensam gå
 och tåtade till henne så:

v. 2.

Mitt vackra barn, vad heter du,
 Säg mig ditt ljuva namn.
 Kom, sätt dig vid min sida nu
 i skogens blånsterfamn.
 Vi vilja språkas vid en stund
 förtroligt här i enslig lund.

— Albertina Anderssons visor. Melodien nästan
 ka. Texten här sammanknytt.

"Mitt namn är Elin, men jag får
ej längre dröja här,
ty dagens sol snart neder går,
och jag skall plocka bär
i korgen, som jag har åt mor,
hon väntande i lydadan bor."

v. 4.

"Ack, Elin, ingen flicka söt,
så skön som dig jag sett.
Kom, vila i mitt öppna sköt,
Jag beder blott om ett:
ge mig en enda liten kyss!
Var icke rädd, ej någon lyss!"

v. 5.

Nej, nej, jag lovat har vid Gud
att ingen kyss ge bort,
förrän den dag jag skall stå brud,
och det sker innan kort,
och då skall Gustav hava den,
från barnsdomen han är min vän."

"Hör, Elin, Gustav fattig är,
ett torp jag honom skänkt.
Och heligt inför Gud jag svär:
du har min ära kränkt,
och torpet tager jag igen,
lev sen i sorgen med din vän!"

v. 7.

"Ej hjälper smicker eller löt
ni vet, i alla fall!"

"Om det också skall ske med knöt,
en kys jag taga skall
och till mitt hjerta trycka dig,
förrän du slipper ifrån mig!"

v. 8.

"Jo, pyttsan!" med en sidoblick
gav Elin kränkt till svar
och kastade sin korg och gick.
Med den stod herren kvar
och suckade: "En narr är den,
som gäcker kvinnotroheten!"

X X
X

Herrn prostens.

Gustaf Melander

Vaxduks överdrag på hatten, pipan

dinglande i mun, skäggig haka, som ej

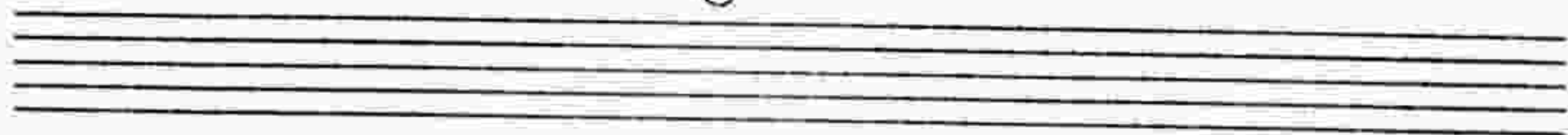
vatten skåda fått på veckans rund går herr

prosten lördagskvällen med sin stora

isterbuk snokande på alla ställen

efter kært och gammalt bruk.

Hen prosten.v. 1.

Vaxduks överdrag på hatten,
 pipa dimplande i mun,
 skäggig haka, som ej vatten
 skåda fått på vedans rund.
 går hen prosten lördagskvällen
 med sin stora isterbuke
 snokande på alla ställen
 efter kärt och gammalt bruk.

 v. 2 o. v. 3 se aut.

v. 4.

Stallet glömmes han ej heller.
 Där får Olle - Petter stroyk.
 När den stadens drängen quäller,
 dundrar prosten: "Ränn och ryk
 innerst in i! Har ej marren
 blivit halt, din himlakuud!
 Vilka prövningar som Herren
 sänder mig varenda stund!"

v. 5.

Jen av sympati för svinen
 luffar Herren snålevarg,
 pannan ryukas, och på minnen
 märks nog, att han blivit arg.
 "Lyeta, sakamentiska kona,
 ligger där ej bröd i kon!
 Själva du borde i en månad
 äta vad du väkt åt son!"

v. 6

Se, god aften, lilla Kajsa!
 Är du ensam? - Det blev fyst
 Och därefter någon "aj!" sa,
 och det lät som någon kysst.
 Ur sitt mörker han tuthäder,
 men hans pipa sloknad är,
 och Kajsa slatar sina kläder
 och på näsan rycker Från.

Ett han han glömt och-morgondagen.-
"Kors för fan - det bändag är!"
Och så slår han sig för magen:
"Vad man måste tråla här
för att visa bönder vägen
till det land de ej få se,
och ehuru man är trågen
så går det rakt åt helvete!"

v. 8.

Kommen in han slänger katten,
ryter till: "Prostitu, våp!
skaffa genast toddyvatten!"
Och sen går han till sitt skåp.
Där står fjärdingen och kruset,
fjärdingen med Guds ord i,
kruset, gömt till himlaljuset....
Skön medikan skall det bli.

X X
X

(87)

I Stralsborg där bodde...

Gustaf Welauder

I Stralsborg där bodde en adels-

man så rik. På guld och uppå

penningar fanns honom in-ger lik. Han

ägde blott en dotter, som var däre lig och

skön. Hon älskade en vacker sjöman uti lön.

I Stralsborg där bodde. ~~~~~

v. 1

I Stralsborg där bodde en adelsman så rik
På guld och upå penningar fanns honom ingen lik
Han ägde blott en dotter, som var däjelij och skö
Hon älskade en vacker sjöman uti lön.

v. 2.

En sjöman har hon älskat, en sjöman vill hon ha,
En sjöman vill hon älska, till dess hon läggs i grav.
Så litet som hon spisade, så litet som hon drack
hennes hjärta det var särat, hennes sinne det var
svagt

v. 3.

En resa till Ostindien, dit sjöman skulle gå.
Hon var den stackars flickan hon månd sörja
Hon bjuder honom lycka och mången gång farväl,
Hon sörjde så svärlijen allt för sin lilla vän
nog ändå

v. 4

Den sjömannens betänmelserot den träffade in
Så sätter han sig ned och skriver brev till
vänner sin,
och uti första raden i brevet månde stå:
håll upp, min vän att sörja, jag kommer
nog ändå

och några år därefter kom där ett skepp i land,
 varpå den grynne fadern strak iland ner
 till strand.

Han bjuder den sjömannen i ensamt rum
 med sig.

Han hade ej i tankarna, att han mista
 skull sitt liv.

v. 6.

"O sjöman, o sjöman, du är ju den,
 som har förfört min datter,

og vill ej på dig hämnas, tro mig,
 jag säger sant,

så vida att du lovar
 att du rygger ur mitt land.

v. 7.

Hog är jag den sjömannen, som din datter
 älskat har,
 men hemme att förföra min drottning
 aldrig var

vad vi tillsammans talade, det visste
 ingen om.

Hon är i mina tankar och hon går
 ej därifrån.

Den rysausvärda fadren han tändren hopskar,
sen far han fram den kniven, som han
inunder rocken bar.

Den sänker han i bröstet på sjömannen god,
nick ut och stängde dörren, lät en sinna i sitt blod

v. 9.

Jen gick han därifrån och till sin kära datter in.
Siom, älskade Maria, skall du finna vännen din.
Nu får du hålla bröllop med kärsten din,
Nu får du blod i bägaren i stället för vin

v. 10

När Maria såg sin fader vara nederstämt
då börjar hon att blekna, ^{med blod,} men fattar

hon såg sin kärast blöda ^{sedan mod,} och fick se
var kniven satt.

hon tag den aförfärad och lät den
i sin barm.

U. 11

Ö, fader, o fader, hör sista bönen min,
 lägg mig i sjömans kista, lägg mig vid
 sjömans tid.

Nu säger jag ej mera för någon vän
 åt mig,
 nu slutas mina dagar,
 nu döer jag gladelig.

x x x

Noak.

Gustaf Welander.

Vi prisa högljutt gamla Testa-

mentets dar, då levde para-diset

nt-i en och vår. Vår Herre skipa-

de själv både lag och rätt, men nu för

tiden går det till på ett annat sätt, gu-
näs, traralla la, gunäs, traralla-
la, gu-näs, traralla lalla lalla!

Noak

Gustaf Welauder.

(90)

v. 1

Vi prisar härligt gamla testamentets dar,
då levde paradiset uti en och var.
Vår Herre skapade själv både lag och rätt,
men nu för tiden går det till på ett annat sätt,
quäs, tarallalle, quäs, tarallalle,
quäs, tarallalalalalalle!

v. 2. ⊕

⊕ följ. versar se Adolf Fredrik Torsell,
Samma visa.

(91)

Men för att jorden ej för folkton skulle bli,
så lät Gud Noak från förstörelsen gå fri.
Han jämte sin familj ur sjönöd räddades
och i en ark av Herren själv instuvades
med gods, trarallalla, etc.

X

Och skutan höll, ty den var ej av engelsk plåt,
från Sverige var varenda bit i Noaks båt,
Och gubben Noak, glad att vara än vid liv
omfamnar söner, döttrar och sitt eget viv
och grät, trarallalla etc.

En jägare gick sig ut att jaga
Guttif Metander (92)

En jägare gick sig ^{v. 1.} ut att jaga
uti en äng så grön!

På vägen där mötte han en flicka ...
Så fager och så skön.

^{v. 2.}
"Varthän, o, varthän, sköna flicka ...
varthän, du stolte mö?"

^{v. 3.}
"O, ja, jag skall gå hem till min fader ...
som uti luften bor."

^{v. 4.}
"Nå, vad skall du göra hos din fader ...
som uti luften bor?"

^{v. 5.}
"Jo, där skall jag blommas flocke ...
oh binda krausar små."

^{v. 6.}
"Nå, vem skall de krausarna äga?
som du de binda skall?"

^{v. 7.}
"Jo, dem skall lille vännen hava ...
som uti luften bor."

x x x

Adolf Fredrik Torsell,

Fiskare, arbetare, f. 1864 i Åkers socken.
Fadern var först trädgårdsmästare vid
Åkers bruk och flyttade till Strängnäs
1879. Arrenderade där trädgård.

Ad. Fredr. T. kom 1884 till Stockholm,
där han bodde hos en fiskare Karl
Jansson, som sålde fisk "åt kungen,
när han var på Drättingholm
och åt krogarna."

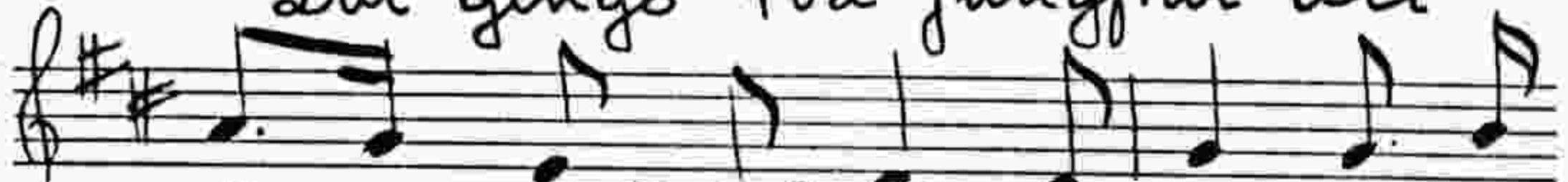
Följande visar lärde sig Torsell på
80-talet av fiskare Karl Jansson f. 1824,
bosatt på Lövholmen, västkylkåsa.
Visorna äro sålunda från Stockholms-
trakten.

De två jungfrurna.

Ad. Fredr. Torsell, Strånpåsar
efter Triskare Karl Jansson, Hockelhorn t. 1824

Där gingo två jungfrur uti

ro-sjundt ljud, och jungfrur det

vo-ro de båda. Den e-

na hon var så hjärte-li-gen glad, den

andra hon var sorgsen och bedröfvad.

De två jungfrurna.

Där gingo två ^{v. 1} jungfrur ute rosendalvä
 och jungfrur det ~~var~~ de båda.
 Den ena hon var så hjärteligen glad,
 den andra var sorgsen och bedrövad

v. 2.

Den rika hon sade till den fattiga så:
 "Varför är du så sorgsen och bedrövad?
 Har du mistat fader eller har du
 mistat mor,
 eller har du bortmystat din ära?"

v. 3.

"Nej, intet har jag mistat varken fader
 eller mor,
 och Gud han bevarar min ära,
 jag söger allra mest min fager
^{uzer sven}
 den du och jag vi båda hälle kära."

v. 4.

(96)

Och nigersven stod där ej långt
därifrån,
han hörde väl, vad jungfrurna de talte,
"Ja, ack, du store Gud, som ute i himlen bo
säg mig, vilken av dem jag skall följa?"

v. 5

Och nigersven han smyger
in bakom fräns
och tager den fattiga i handen
"Ja, nu så är du min,
och nu så är jag din,
Gud låte oss få leva tillsammans

X

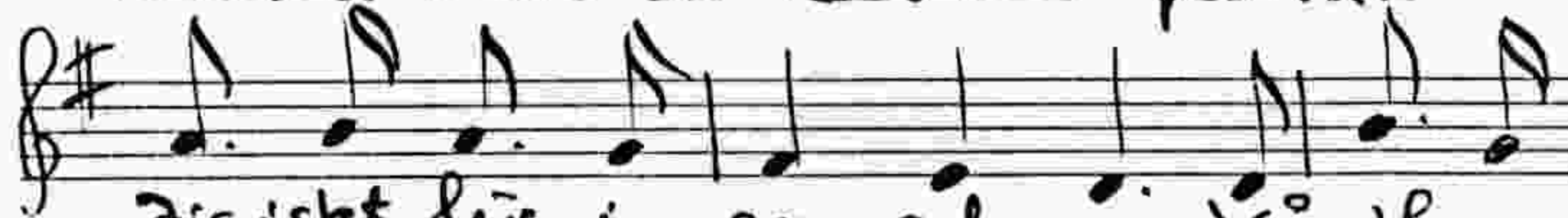
Noak.

97

Ad. Fredr. Jorsell, Strängnäs

Vi prisa högljutt gamla testa-
mentets dar. då levde para-

disiskt liv i en och vår. Vår Herre

skipade självs både lag och rätt, men

nu för tiden gå det till på ett

annat sätt, gunäs, trasalläg, gu-
 näs, tra-rallalla; gunäs, tra-
 rallalla h. .

Gubben Noak.

v. 1

Vi prisa hägljutt gamla testamentets dar,
då levde paradisiskt liv i en och var,
Vår Herre skipade själv både lag och rätt,
men nu för tiden går det till på ett annat sätt
gunås, trarallalla, gunås, trarallalla,
gunås, trarallallallalala!

v. 2

Men när som ondskan börja bliva allt för svår,
då gav Gud människans två tusen nådeår.
Om efter denna tid hon ej var bättre — då...
då skulle varje kraft inunder vatten stå
för synd, trarallalla, för synd, trarallalla,
för synd, trarallallallalala!

Men efter fränne tusen nådaår, ⊗
 då var man ej en smula bättre än förut.
 Då sände Herren ned en väldig syndaflo
 att bota både folk och få från övermod.
 Bra hänt, trarallalla, bra hänt etc.

Men när de lågo i sin sömn en stormig natt
 då stötte skutan uppå Ararat ^{XX}
 I skjortan Noak då på däckat rusa opp.
 I särken gumman efter kom i fullt galopp
 och skrek: "Trarallalla!" "oh skrek etc

⊗ Raden för kort och rimmor ej heller med
 den följande. Hälle t. ex.:

"Men efter alla dessa nådaårs slut"

XX Raden för kort. Ex:

"då stötte skutan uppå berget Ararat"

Då blev det skrik och viltvalla i en last.
 Man trodde fan skull taga både båt och last.
 Men Noak, roligt av alla man på däck,
 kröp ner i skutan för att se om den var läck
 ⓧ Så storm, Trarallalla, så storm, tra etc.

v. 6

En skutan höll, ty den var gjord av engelsk plåt
 Från Sverige var varenda bit i Noaks båt.
 Och gubben Noak, glad att vara än vid liv
 omfamnar söner, dottrar och sitt eget viv,
 ⓧ ⓧ åck ja, trarallalla, åck ja, etc

v. 7

Och hade gubben Noak drucknat med sin fru
 vi hade gärtat uppå havets batten nu.
 En skål för Noak då i batten förna vi,
 ty han har räddat oss ifrån att fiskar bli.
 Hans skål, Trarallalla, hans skål etc.

+

+

+

ⓧ Jorsell: "och storm"
 ⓧ " " "guds!"

Drängvisa.

Ad. Fredr. Jorsell, Strängnäs efter
Fiskare Karl Jansson, Hockholmen
1. 1829

Jag ynkas den som är en dräng, skall

bitts och oh sent i sång. Ja,

det skall vara satans träl, om

det skall låta väl.

Drängvisa.

v. 1

Jag ynkas den, som är en dräng,
 kall bitti opp och sent i säng,
 Ja, det ska vara sataus träl,
 om det ska låta väl!

x

v. 2

Då yrskar vakua drängen opp
 och frågar: "Vem tog bondan bort?"
 Han redan ut på marken är,
 tar sprängen här och där.

v. 3.

Skall jag hela dagen gå
 och ingen frukost få
 förrän klockan åtta slår,
 då vi till stugan går

Da skyndar bonn' sig in förut
och sätter flaskan för sin trät
och tager sig en sup brännvin in
innan drängen kommer in.

v. 5.

Men då kånkända mången gång,
att drängen gör ett hastigt språng,
och lagar han får dörren opp,
innan bonn' får flaskan bort.

v. 6.

Da måste bonn' mot viljan sin
ge drängen en sup brännvin in.
Han tänkte så: "Du väl förstår,
att jag tog mig en får."

v. 7.

Dricks kunnan med sig bär för
nå drängen uppå lagen slår,
så rågen ryker häft på vägg
och bonn' står nästan rädd.

Men stackars dräng i alla fall,
som uppå denna jakten skall,
Om dagen vore an så lång
är bonden jämt på språng.

v. 9.

I stugan får jop sitta ned,
Arund, kat och fa en bit!
Och dricka litet vatten till
om tiden ges därtill!

X

Fångebevisa.

v. 1

Den första jannari
 - den dagen var så lång-
 da blev jag arresterad
 och fånglad på en gång.
 Som en okäuder yugling
 och en ovärdig gäst
 av kronläsman Lundström
 jag fördes i arrest.

v. 2.

När läsman bomma dören till,
 då blev jag så förskräckt,
 så blod och tårar runno
 likt vattnet från en bäck.
 Då tänkte jag på mor och far,
 hur lyckliga dom var,
 men alla mest på 'lille vännen,
 som jag först älskat har.

v. 3.

Den saken jag blev skyldig för
 den har jag ej begått,
 men genom falska människor
 den saken på mig fått.
 Men Herren lönar dessa
 en gång på domedag,
 ty de skall stå till rätta
 för vad de handlat har.

v. 4.

Av blod är visan skriven,
 för där fanns intet bläck.
 Av Herrens klara himmel
 såg jag en enda fläck
 var hårt som fågeln kvittrar,
 den svalan vid min cell,
 densamma gör mig sällskaps
 från morgon och till kväll.

Matilda Karlsson
 Liktornsgränd, Strängnäs
 f. 1863. Född och uppvuxen på
 Tosterön intill Strängnäs; &
 Föreläsningsstatare.
 Hon har lärt visorna av
 modern Karin, född Lindblom
 1834-1908.
 Visorna ha sålunda sjungits
 på Tosterön.

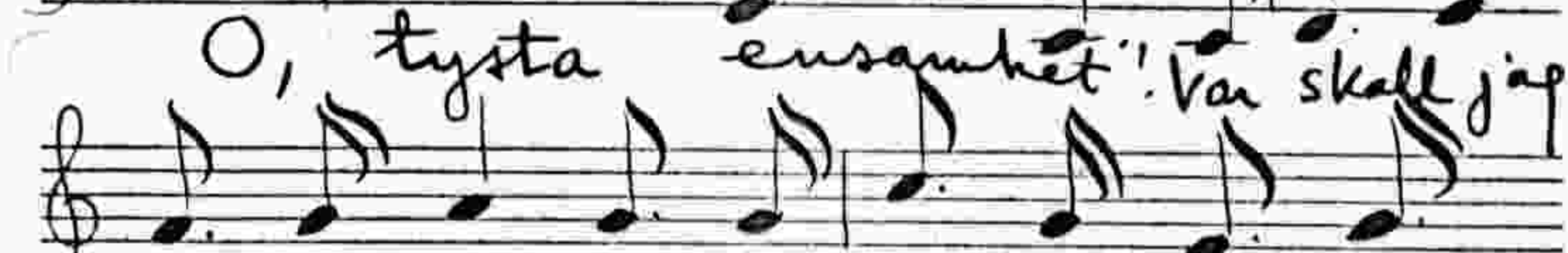
& d. v. s. i Strängnäs - Tosterö socken.
 (Eller den del av Tosterön, som hör
 till Strängnäs landsförsamling)

M. L. ...
1911

O, tysta ensamhet.

Matilda Karlsson, Strängnäs

någen finna? Bländ sorg, som ingen

förda tung som sten mig möter

finnis knufft en som

A handwritten musical score on a single staff. The notation consists of five notes: a quarter note on G4, a quarter note on A4, a quarter note on B4, a quarter note on C5, and a quarter note on B4. The notes are connected by a horizontal line. A double bar line is placed after the fifth note. Below the staff, the lyrics "kärlek rätt förstår." are written in a cursive hand. The word "kärlek" has a superscript "2" above the "ä".

Four empty musical staves, each consisting of five horizontal lines, arranged vertically below the first staff.

O, tysta ensamhet

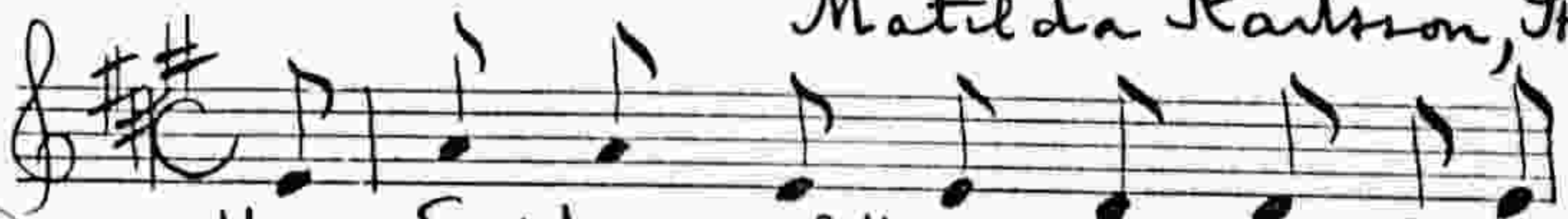
(Mors älsklingsång.
"Den gick så bra att trampa
spinnrocken efter"

O, tysta ensamhet!
Var skall jag någon finna?
Bland sorg, som ingen vet
skall minna där förrinna,
En bördig tung som sten
mig möter varje dag.
Bland tusen finnas köpft en,
som kärlek rätt förstår.

⊗ Jfr. Albertina Anderssons och Gustaf We-
launders varianter av samma sång.
Såväl ingressen som slutet förde
ha varit så som Gustaf Welauder och
fru Karlsson sjunga. Alla tre sjunga
"möter" men först "varje dag" st. f.
"var jag gar" (Såsom Albertina A. So. Gust. W.)

Ung Erik mötte Karin sin.

Matilda Karlsson, Strängnäs.

Ung Erik mötte Karin sin på

skogens öde stig och sade:

" Vill du älska mig, så vill jag

älska dig som make ut i

nöd och lust allt intill bivets

Sista pust. Fader allanlä, fader
allanlä, fader allanläulej!

Ung Erik mötte Karin sin
på skogens öde stig,
och sade: "Vill du bliwa min,
Så vill jag älska dig
som maka uti nöd och lust
allt intill livets sista pust,
faderallalla, faderallalla,
faderallantallantall". "

båt till din strand, där aspar och
lind susa för vind. Flickan, där
bor (där), i vår blir hon min.

Där långt ner i viken. ○ ○

Matilde Karlsson:

Där långt ner i viken, där björken står vit
skynutar bland fallen den gröna, o, dit,
o, dit mina tankar se ila ibland
Om söndagen styr jag min båt till din strand
där aspar och ljud
susar för vinden.

Flickan hon bor där, i vår bli hon min
skar väl varit:

Där långt ner i viken, där björken så vit
skynutar bland tallarna gröna, o, dit,
o, dit mina tankar de ila ibland.

Om söndagen styr jag min båt till din strand
där aspar och ljud
susar för vinden.

Flickan, som bor där, i vår blir hon min

Mina Torsbergs roligheter.

Mina Torsberg 69 år, äldreomske-
met, Stråpnäs. Hennes far var
murare och husägare i Stråpnäs
F. i Stråpnäs stad.

Mina Torsberg.

räcker fram en västant smusdosa av
messing och uppteckvaren super prisen
(den fört) (18 år)
Mina plöcker av grovsnyttar av under-
kjolen och finsnyttar av överkjolen och

säger
- Då kan ingen tro, vad jag fått tjy-
vassa i min dar
Uppteckvaren som emmar sig sin ungdom,
sin grovsnyttar och sin finsnyttar (dalk i)
så fin som Minas) och sina egna tjy-
visar mellan pussarna, svaras på lå-
ende

- Jag tror et!
- Men det är, alla fall den här (om
skakning av dosan) som skänkt mig min
syn igen! Jag var borta barnet - ja, den
Hjugu i en uggfär, då en vacker dag börj-
de skymre för sjöarna, så jag såg inte till
på en tråd för ett stoppuåstoga. Gåte
doktor med det samma! Sa far. Ja jag gick

- Snorar du dej? Sa han. - Jag har inte
snute mig tre gånger i mitt liv! Sa
jag. - Där har vi it, sa han a fört sig
han allvariges ut, och skratta han o-
hejdad - Skattar doktor att all ja
att snorar mej? sa jag. - Ja skattar at,
när ja tänker på allt, som får lov a
ut av huve på dej, sa han. Du har ju
huve proppfullt när flars, sa han.
Gå genant i bon, a köp för 10 öre rnes. Ja,
sen det, ha minnige vara bra i jag be-

gaguar inte glasöger den dag som
 i dag ä utan den finaste stäl lase
 jip med egna ögar, fast jip ä
 69 år. Och så talar han, som
 inte ä feruti, om att börja be-
 gaguar glasöger!

Bättre begaguar suos än
 glasöger, de ä min faktik.

Bagarvalsens.

(Mel. "Ach, du lieber Augustin")

Tusselulla, långskänken,
 länge ben har du,
 får du leva länge,
 så bli du till far din,
 syster din och bror din,
 tusselullaukaj!

I Torps socken, Medelpad, har
 fru Raguhild Motin Ringström i sin
 barnsän hört samma ramsa;
 I st. f. "får du leve länge"; sjungs
 där: "lever du till sommaren"

Dansleke

(hörd i Vausö)

(Mel. "Skulle ut och åke,
spände för en kråka")v. 1.

Jute vill jag ha dig,
 men jag ska väl ta' dig
 så du slipper stå och gråta.
 Denna vännen är
 mig ännu mera kär,
 ack, så är hela livets gata.

v. 2

Mitt i kalla vintern
 kommer [⊗] Spelevinker.
 Han frågte: "Vill du ha mig?"
 Ja eller nej! " — — —"
 Pappa, mamma, säj,
 ska jag låta gossen ta mig?"

⊗ har väl varit: "Kom herr ..."

Det foro femtan finnar från en ö
ifrån Jönte till Järva.

De tänkte att förskaffa sig en gotlandsfästmö,
men då ska ni tro, att finnarna fick äro

De fick äro Firta, Jörta,

Kurta, Furta,

Maledaus, Maledaja.

Hon hette Jontelajo,

Skontelasko,

Skontelamaja,

Hon hette Dansedocke, Fileustoffendeja,

och det var allt vad finnarna fick äro.

(Mina ^{Uppt.} Jorsberg, mars 1929, 69 år f. i Strängnäs, art.
hörde denna ransa i Västerås ^{ålder 14-15 år} vid
14-15 års ålder)

Hambo.

Dansa vill du och dansa vill jag,
men skona de äro sönder.

— "Skicka, lilla vän,
till skomakaren,
skomakarn bor i Finne!"

Skicka inte dit!
Han sålar som en skit,
han står inte i en enda pinne.
För trån den drar han bar,
och beke' har han kvar,
den skomakarn bor i Finne.

Skicka till en annu,
som bättre såla kan,
som inte ä sa rädd om pinneträ!

(Uppt. i mars 1929.

Mina Forsberg, 69 år, hörde denna
dansmelodi av sine föräldrar i Sträng-
näs. Tyvärr sjunger M. F. så otydligt,
att melodien icke kunnat upptecknas.

(Den är omerikalisk.)

Vaggvisa

Så ofta som mor får baka,
skola vi ha oss en kaka
och ett pund smör

att lägga på varma kaka

Så bakar de brandstraud
för skvalleri, ralleri, ranitautej.

Så bakar de gull på en kalvskinnsfäll,
hej, guttula, vällinge, disum!

(Uppt. mars 1929.

Mina Persberg, 69 år, älderdomsheimet,

Strängnäs. Mina ^{i sin barndom} har hört Soldat-

gumman "Nord-Kajsa" sjunga denna
rausa såsom vaggvisa i Husby.

(Rekame)

Fragment av en visa.

På Öland bodde en flicka skön,
den allra vackraste av sitt kön.
Till äkteuskapet stor lurt hon hade
oh därpå en gång så här hon sade:

Skall jag då aldrig få gifta mig,
när alla andra då gifta sig?
Att leva ensam det är besvärligt
oh understundom rent av förfärligt.

(Mina Torsberg förevar ransoner och
visor på obekända toner som
inte kunde spåcknas, därpå sak-
nas mel.)

Bevåringssvisa, sjungen 1871
på Malmsens hed. Aug. Kili. Jansson

Kom, raska gossar, låt

oss marschera muntra till Malmen att

fatta gevär, lära oss skjuta

och exerce-ra och våga

li vet för fosterlandets väl.

125

Beväringsvisa från Malmens hed,
sjungen 1871.

Uppst. efter Aug. Vilh. Jansson f. 1851
(se även avd. "Julsånger")

Kom, raske gossar, låt oss marschera
muntra till Malmen att fatta gevär,
lära oss skjuta och exercera
och våga livet för fosterlandets väl.

Efraim Pettersson, arbetare,
Hospitalsgatan 2, Strängnäs.
F. i Strängnäs Stad.

Handwritten text, likely a name and date, but it is very faint and illegible.

Kompassros bär jag på min hand.

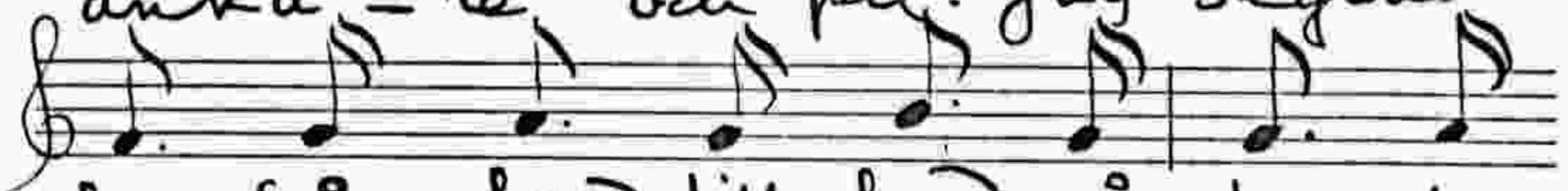
Efraim Pettersson
Strängnäs

Kompassros bär jag på min hand och

anka - re och pil. Jag seglat

har från hand till hand mång hundra

tusen mil, mång' hundra tusen

mil, ja ja, med fullt i mäs och

bram. Att stryka segel för en
pust, det vore synd och skam.

Kompassros bär jag på min hand.

v. 1.

Kompassros bär jag på min hand
och ankare och pil.
Jag seglat har från land till land
många hundra tusen mil,
många hundra tusen mil, ja, ja,
med fullt i mars och bram.
Att stryka segel för en post
det vore synd och skam.

v. 2.

Two bugglor i min landgångshatt,
den ena för Kap Horn,
den andra för Kap Mode Hope
med batterer i storm,
med batterer i storm, ja, ja,
sen bram och röjel gått.
Att drifta uti storm och sjö,
det är sjömannens lätt.

Men kommer jag med förlig vind
från London eller Hull,
så torka tåren på din kind,
mitt kära lilla gull,
mitt kära lilla gull, ja, ja,
som hållit har du ed,
nu är din svenske sjömatros
på andra flickor led!

v. 4.

Och om du hållit eden din,
den eden, som du svor,
så haver jag i kistan min
en brosch av perlemor,
en brosch av perlemor, ja, ja,
med guld och silver kriep
och se det bästa du kan få:
en fin trolovningsring.

v. 5.

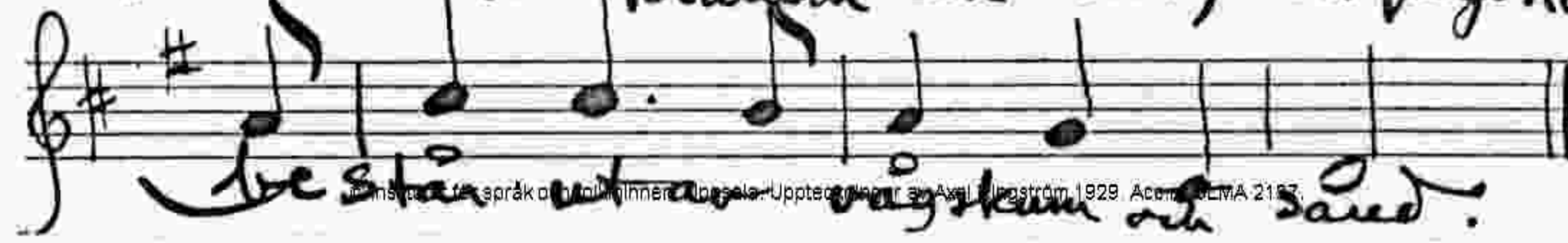
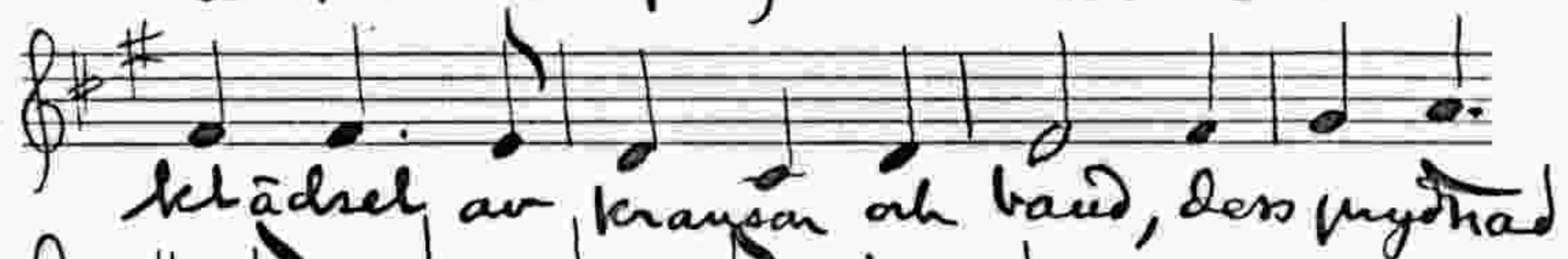
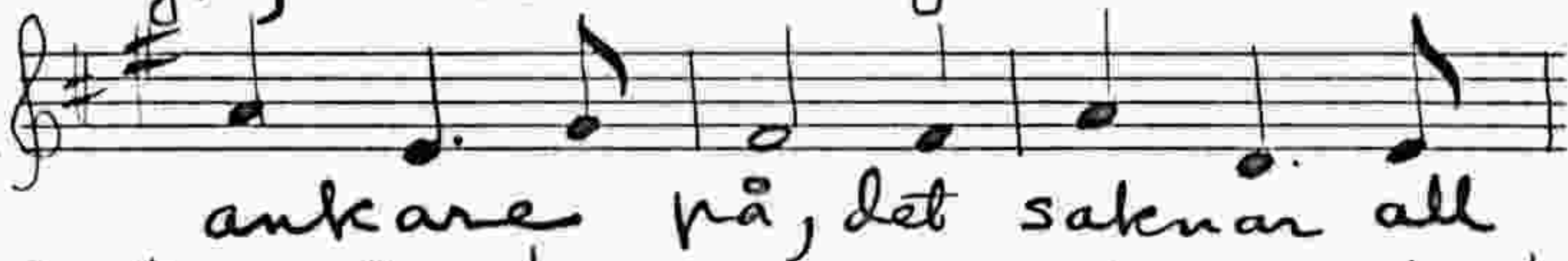
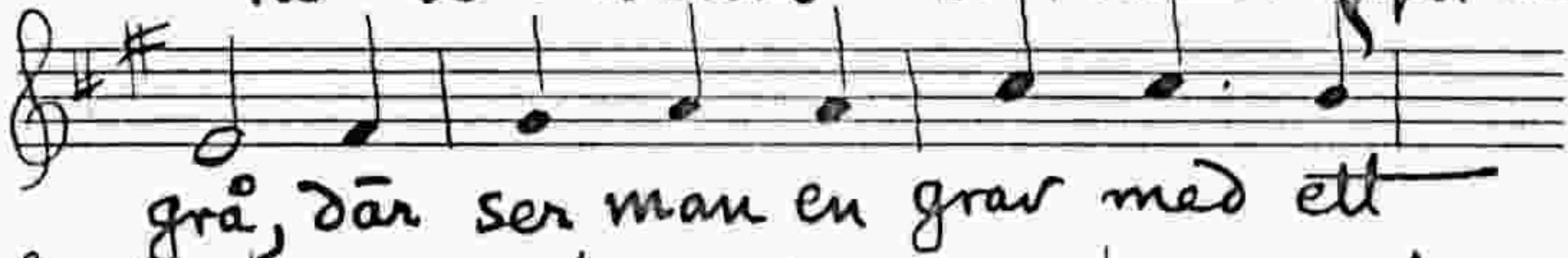
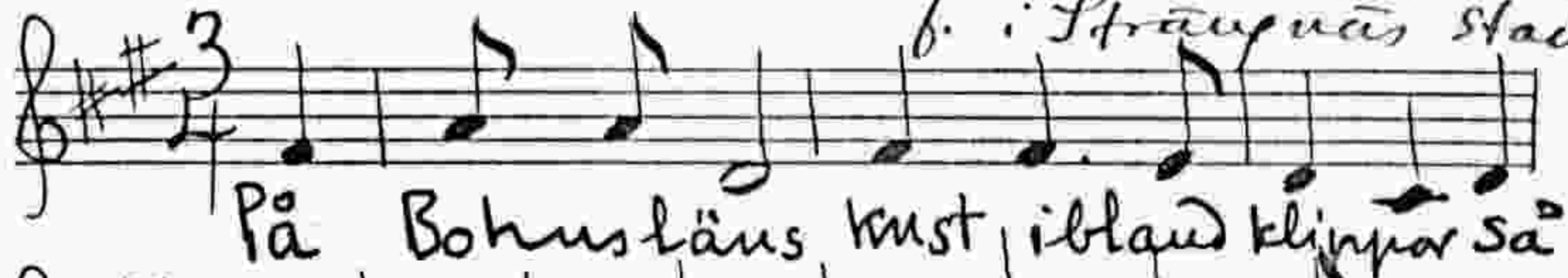
Men är din själ så svart som Rot
av falskhet och av svek
och du mitt hjärta blott till mål
har skjutit uppå lek,
har skjutit uppå lek, ja, ja,
då viskar jag: "adjo!"
och seglar uti storm och natt
tillbaks till Söderens mö.

Skär gårdoflickan

133

Meddel. av Eitv Karlsson,
f. i Strängnäs stad

Skärgårdsflickan.

v. 1.

På Bohusläns kust ibland klippor så grå,
där ser man en grav med ett aukare på,
den saknar all bläddel av krauser och bånd
dess frydnad berättar utav vågskum och sand

v. 2.

Men sagan om den, som i graven är gömd
av fiskarbefolkningen ej skall bli glömd.
Om tiden den ej ur mitt minne har fört
skall jag den berätta som jag haver hört.

v. 3.

Bland åldriga alar, som vaka vid strand
där ser man en fiskareflicka ibland,
hon sitter så ensam med hand emot kind
och lyssnar så tankfullt till susande vind,

Hon suckar så tungt: "O, hur smärtsamt det är
att så vara skild från den vän man kan kär!
O, svara mig, bölja, på blåsaude hav,
var finnes min älskling, säg är han i grav?"

v. 5.

"Eller har han mig riket och tagit en annan?
O, Gud, denna tanke kan ej vara sann!
Han svar ju mig trohet, förrän han for bort,
han lovade komma igen inom kort."

v. 6.

Han sade ju ock, när han tog mig i famn:
"Jag skriver så snart som jag kommer i hamn.
Men inte ett ord jip från honom har fått,
fast ren tvänne är från den dagen han gått."

v. 7.

Med sorg i mitt hjärta här ensam jip går,
Mitt sällskap är vågen, som skummar och slår
I susande grannar och mörkgråa skär,
I ären de enda, som jip har kär."

v. 8.

Hav tack för all vänskap ni visat mig här,
nu avsked av eder för alltid jip far,
Min grav skall jip bädda i vagnas svall
b! and sjöstång och neckrop vilis jip skall."

Så löser hon sakta sitt böljande hår,
och sedan hon sip ner till havsstranden går,
där viskar hon åter sin älskades namn
och kastar sig sedan i vågornas famn

v. 10.

En kort tid därefter ser flickan försvann
man liket av henne i vågornas famn.
Sin grav fick hon bäddad vid gravarnas fot,
där vilas hon tryggt under stormarnas hot

v. 11.

Så kom där en sjöman från blåande hav
han lät sätta ett aukens på hennes grav.
På aukenset viltade han dessa ord:
"Här vilas den flicka jip älskat på jord!"

v. 12.

Men Kattegatts våpor de skummar och slår
vid foten av gravarna från år och till år.
Men sagan om den, som i gravarna är gömd
av fiskarbefolkningen aldrig blir glömd.

(Ester Karlsson, ålderdomshemmet,
Strängnäs)

Skängårdsflickan

v. 1 enl. Gustaf Lindqvist, Åkers
socken:

in skängårdsflocker ännu jag minnes
det sköna lägret ibland skängård finnes
där närtan ensam ibland stormens hot,
där binder fiskaren sin stormyngsvot,
se vidare Åkers. socken.

Skärsgårdsflickan.

(137)

Medd. av Ester Karlsson,
Strängnäs stad.

The musical score consists of five staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The melody is written in a simple, folk-like style with quarter and eighth notes. The second staff continues the melody. The third staff continues the melody. The fourth staff continues the melody. The fifth staff concludes the piece with a double bar line and a fermata over the final note.

öfr
"Skärsgårds-
flickan"
hos Garby
Lindqvist
Akers
Sothen.
Annan
rull,
men
orden
hans av.
håll denna
mel.

Sexten till denna rda gylfäst
Formas hos Ester K-u.

Från Andersson ⓧ
 Nygatan, Strängnäs

ⓧ En ädel givare, som vill vara per-
 sonligen okänd, men lämnet följ. versan
 skriftligen. Tjcke att förvälla med
 Albertina Andersson på ålderhus-
 hemmet eller Josefina Andersson på
 råhuset.

Alonso och Emmogène, ⊕

v. 1

8. Krigsman så våld och en fröken så grann
de outto tillhoppa i det gröna,
"Alonso den fappre", så kallades han
och hon "Emm^ogène den sköna".

v. 2

"Ack," suckade han, "då i morgon jag
för till främmanse land för att strida,
snart minner för mig väl en saknades få
en rikare friares hälsning du får
och han får mitt rum vid din sida

9 Jfr Josefina Andersens "Alonso och Emmo-
goenia." I detta skriftliga meddelande
stavas namnet: "Jemesene", "Jenejene",
"genejene". Trycks tyda på tonande
sj-ljud. Melodien till Josefina Anders
sens meddelande parer, ske riktigt i hof
med dessa ord, som ju dock ge en före-
ställning om orsaks innebäll.

"Tyst, grymme, Tyst, grymme,"
 var Immogènes svar,
 och upphär att orätt mig göra,
 den heliga jungfrun till vittne jag tar,
 att, hvi det än blir, mina där
 blott dig eller ingen tillhöra

v. 4

Ett år var han borta. Hon glömde sin vän
 långt borta i främmande landen,
 snart kom en baron i en lysande stat
 och erbjöd Immogène handen

v. 5

⊗ Hans skänker, hans guld, hans förledande
 skick
 snart kommo hans eder att vackla,
 dess flyktige hjärta i svaran han fick,
 och snart fändes bröllopet fackla

Texten lyder i hans sjäker hans guld
 hans förledande sjeck

v. 6

Och nu hade prästen välsignat väit par,
reiu dracks in det guldfrydda hornet.
Men, ack, vilken syn, vad förfärlig gestalt
när stolslaget dånar från hornet

v. 7

Då hos Immogène med häpnad blev spord
en främmande sitta objuden.
Ororlig han satt, utan liv, utan ord
hans ögon ej vändes kring gäster och börd,
han hade dom spända på bruden.

v. 8

Med handen han griper i brudkronan fast.
"Förräderiska, minus dina eder
ditt hägnad, din falskhet! Dig straffe
nu dynd
och rycke i graven dig neder!"

v. 9

Vart år fyra gånger hon visar sig än
när midnatten sänkt sina vingar,
I vit, brudlig dräkt hon då synes igen,
Där skrider ett bemangel - riddaren det är
som kring dånande golv henne svingar

Texten lyder: "ock skriker, att bemangel
riddaren är
den kring dånande golv henne svingar!"

4 Bondflickans spinnvisa 4

v. 1.

Rocken snurrar, lampan brinner,
vinterkvällen är så lång,
men lik rök den snart försvinner
under munterhet och sång,
hej, sjung kapp, fader allanulle,
hej, sjung kapp, fader allanulle.

v. 2.

Veckans dagar är ej många,
sön dag får vi snart igen,
då får jag gå till kyrkan gånga,
träffa där min trogne vän.

v. 3.

Ack, vad det skall bli roligt,
när som gudstjänsten är blöt
kommer han till mig förtröligt
där vi möte stämt förut.

⊗ Melodien se Albertina Andersson
Texten här fullständigare.

Haud i hand vi glada vandra,
 tala om vad nytt som hänt,
 sedan sist vi såg varandra
 och den saknad, som vi känt ...

Ack, vad det skall bli roligt!
 Likasom två snälla bi
 sätta vi vårt bo förtroligt,
 då vi en gång gifta bli

Ack, vad det skall bli roligt!
 Som två duvor i ett träd
 skola han och jag förtroligt
 skämta, leka och kyssas med.

Stanna rack, förbi är quälles
 stockna lampor det är natt
 gömd i sengen under fällen
 drömmar jag så hjertligt gladt,
 hej + sjung opp faddrallallalla,
 hej sjun opp faderallala!